

อนุปุพพิกถา

สุภีร์ ทุมทอง

จากการให้ทานสู่ความคิดออกจากโลก

อนุปุพพิกถา สุภีร์ ทุมทอง

อนุปุพพิกถา

สุภีร์ ทุมทอง

อนุปุพพิกถา

สุภีร์ ทุมทอง

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘
จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม
ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๔๐๓-๐๐๑-๕

ภาพประกอบ
มนต์ชัย ขาวสำอางค์

แบบปก / รูปเล่ม
นครินทร์ ไชยพยอม
สุพัตรา แดงอินทร์

ดำเนินการผลิต

บริษัทฟรีมายด์ พับลิชชิ่ง จำกัด

๒๗/๓๓ ซอยศรีบำเพ็ญ ถนนพระราม ๔

แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ

โทรศัพท์ ๐-๒๖๓๗-๘๖๐๐

โทรสาร ๐-๒๖๓๗-๘๖๐๑

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์

๔๕/๑๒-๑๔, ๓๓ หมู่ ๔ ตำบลบางขนุน

อำเภอบางกรวย นนทบุรี ๑๑๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๒-๘๗๙-๙๑๕๔-๖

โทรสาร ๐๒-๘๗๙-๙๑๕๓

อีเมล parbpim@gmail.com

คำนำ

หนังสือ **"อนุปุพพิกถา"** นี้ เรียบเรียงจากคำบรรยายบรรยายที่ชมรมสุรัตนธรรม เมื่อวันอาทิตย์ ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๘ **คุณปาริชาติ กาญจนวลีรัตน์** เป็นผู้ถอดคำบรรยาย ผู้บรรยายได้นำมาปรับปรุงเพิ่มเติมตามสมควร

อนุปุพพิกถา ๕ ประการ ได้แก่ ทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา เนกขัมมานิสังสกถา เป็นธรรมเทศนาแสดงไปตามลำดับ สำหรับปรับจิตผู้ฟังให้มีความพร้อม ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ฆราวาสบ่อยครั้ง ก่อนจะทรงประกาศ**อริยสัจ ๔** และมีผู้ได้บรรลุธรรมมากมายด้วยธรรมเทศนานี้

คำบรรยายนั้น อธิบายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงเป็นกระบวนการของธรรมทั้ง ๕ ประการ เริ่มจากการให้ทานจนกระทั่งถึง

ความคิดออกจากโลก โดยทานและศีลเป็นเหตุฝ่ายดี ทำให้เกิดสิ่งเลิศที่ชาวโลกต้องการเรียกว่าสวรรค์ แต่สวรรค์ก็เป็นสิ่งมีโทษ เพราะไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืนคงทน ทำให้จิตใจเศร้าหมอง **มีแต่การออกจากกาม เดินตามมรรค มุ่งไปสู่นิพพานเท่านั้น ที่เป็นทางทำให้จิตสะอาดปลอดโปร่ง และเข้าถึงความสุขสงบได้อย่างแท้จริง**

ขออนุโมทนาผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำหนังสือเล่มนี้ และขอขอบคุณญาติธรรมทั้งหลายที่มีเมตตาต่อผู้บรรยายเสมอมา หากมีความผิดพลาดประการใด อันเกิดจากความด้อยสติปัญญาของผู้บรรยาย ก็กราบขอขมาต่อพระรัตนตรัยและครูบาอาจารย์ทั้งหลาย และขออโหสิกรรมจากท่านผู้อ่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุภีร์ ทุมทอง
ผู้บรรยาย
๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

อนุปุพพิกถา

บรรยาย ที่ ชมรมสุรัตนธรรม บางลำพู

วันอาทิตย์ ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๘

ขอนอบน้อมต่อพระรัตนตรัย

สวัสดีครับท่านผู้สนใจในธรรมะทุกท่าน

วันนี้ก็มาฟังธรรมะอีกครั้งหนึ่งนะครับ เรามาฟังธรรมะก็เพื่อให้มีดวงตาเห็นธรรม ถ้ามีดวงตาก็จะเห็นธรรมะ คือเห็นแจ้งอริยสัจ รู้จักทุกข์ โดยความเป็นทุกข์ รู้จักเหตุเกิดทุกข์ โดยความเป็นเหตุเกิดทุกข์ รู้จักความดับทุกข์ โดยความเป็นความดับทุกข์ และรู้จักหนทางให้ถึงความดับทุกข์ โดยความเป็นหนทางให้ถึงความดับทุกข์ ถ้ามีดวงตาก็จะเห็นอย่างนี้ ถ้ายังไม่มีดวงตา ก็ให้มีจิตมุ่งมั่นจดจ่อไปที่ความดับทุกข์ **ความดับทุกข์คือพระนิพพาน** แล้ว

เดินไปตามมรรคที่พระพุทธเจ้าตรัสเอาไว้ การที่จิตจะมีความมั่นคงเป็นหนึ่ง มุ่งตรงไปสู่นิพพาน มีนิพพานเป็นเป้าหมายแล้วก็เดินไปตามทางหยั่งลงสู่องค์มรรคที่พระพุทธเจ้าตรัสเอาไว้ มีอุบายธรรมะหลากหลายที่พระพุทธองค์แสดงไว้ เพื่อให้ผู้นั้นก้าวลงสู่ทางคืออริยมรรค

ในยุคหลังๆ สำหรับพวกเรานี้ ไม่มีใครทราบว่า แต่ละคนแต่ละท่านเหมาะกับเทศนาบทไหน พิจารณาข้อธรรมใดทำให้เกิดปัญญาเบื่อหน่ายโลก จิตโน้มไปนิพพาน ก้าวลงสู่หนทาง จะได้เดินไปตามมรรค แต่ละท่านก็ต้องฟังธรรม และเลือกสรรกลั่นกรองเอาไปประพฤติปฏิบัติกัน เพื่อที่จะให้มีความมั่นคงตรงไปพระนิพพาน และเดินไปตามมรรคที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้

๑. เกริ่นนำ

ถ้าพูดตามที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ หลักธรรมหนึ่งที่พระพุทธองค์ทรงแสดงมากแก่ฆราวาสอย่างพวกเราทั้งหลาย ท่านเหล่านั้นได้ฟังแล้ว รู้แจ้งอริยสัจเป็นจำนวนมาก พระองค์ทรงแสดงธรรมปรับจิตใจ ให้มีความรู้เข้าใจโลกตามที่มันเป็นจริง เห็นโทษของโลก คิดจะออกจากโลก จนมีใจเป็นหนึ่ง มุ่งไปทางนิพพาน หลักธรรมชุดนี้เรียกว่า**อนุปุพพิกถา** พระองค์ทรงแสดงไว้มากแก่พวกคฤหัสถ์ ถ้าเป็นนักบวช พระองค์จะทรงแสดงข้อปฏิบัติต่างๆ ของนักบวชซึ่งมีหลากหลาย เช่น ทรงแสดง**ธรรมจักร** กล่าวถึงอริยมรรคมีองค์ ๘ ซึ่งเป็นมัชฌิมาปฏิปทา ทำให้มีดวงตารู้แจ้งอริยสัจ นี้แสดงแก่บรรพชิต คือแสดงแก่ท่านปัญจวัคคีย์ ท่านเป็นนักบวช

หลังจากที่พระพุทธองค์ทรงประกาศปฐมเทศนาแล้ว มีเรื่องราวตามพุทธประวัติไปตามลำดับ มีเรื่องท่านพระ**ยสะ** ซึ่งเป็นชายหนุ่มลูกเศรษฐี อยู่ปราสาทหลายชั้น สามหลัง มีสาวๆ มาดูแล เอาอกเอาใจ มาเล่นดนตรี ไม่มีบุรุษเจือปน ในหนังสือเล่าไว้อย่างนั้น อยู่มาวันหนึ่ง ท่านยสะกุลบุตรซึ่งเป็นชายหนุ่มลูกเศรษฐีนี้หลับไปก่อน พวกสาวๆ ที่เล่นดนตรีร้องเพลงก็หลับภายหลัง ท่านยสะตื่นขึ้นมาในช่วงกลางดึก ไฟสว่างอยู่ เลยมองเห็นเหล่าสาวๆ สตรีเหล่านั้น ที่เป็นนักฟ้อนรำ นักร้องทั้งหลายนอนกรนบ้าง น้ำลายฟูมปากบ้าง นอนก่ายหน้าผากกันเองบ้าง ดูแล้วปรากฏเหมือนกับป่าช้าผีดิบ อยู่ด้วยกันไม่ได้แล้ว เหมือนกับว่าเราทั้งหลายถ้าไปป่าช้า จะให้อยู่กับศพ เราคงอยู่ไหว ไม่อยู่แน่ ท่านยสะตอนนั้นเห็นศพสาวๆ

นอนเกลื่อนอยู่แถวนั้น ก็คิดว่า อยู่ด้วยกันไม่ได้แล้ว ต้องหนีไป กล่าวว่า **ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ** แล้วก็ออกไป

พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ท่านยสะกุลบุตรอยู่ในเมืองพาราณสี ซึ่งไม่ไกลกันมากนัก ท่านไหนที่เคยไปประเทศอินเดียก็คงพอจะนึกภาพออก ยสกุลบุตรเดินมาจนกระทั่งถึงป่าอิสิปตนมฤคทายวัน บ่นว่า ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ พระพุทธเจ้าทรงลุกขึ้นจงกรมในตอนรุ่งเช้า ช่วงปัจฉิมยามของราตรี ได้สดับเสียงของท่านยสะกุลบุตร พระองค์ตรัสว่า ที่นี่ไม่วุ่นวาย ที่นี่ไม่ขัดข้อง จงมาที่นี่ เราจะแสดงธรรมให้ฟัง ท่านยสะกุลบุตรได้ฟังก็ดีใจ ถอดรองเท้ามานั่งฟังธรรม

พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง **อนุปุพพิกถา ๕ ประการ ข้อที่ ๑ ทานกถา ข้อที่ ๒ สีลกถา ข้อที่ ๓ สัคคกถา ข้อที่๔ กามาทีนวกถา คือทรงแสดงโทษ ความต่ำทราม ความไม่ดีของกามทั้งหลาย และข้อที่ ๕ เนกขัมมานิสังสกถา ทรงแสดงอานิสงส์ในเนกขัมมะ** พอพระองค์ทราบว่าจิตใจของท่านยสะนั้นมีความอ่อนโยน ควรต่อการใช้งาน ปราศจากนิวรณ์ เป็นสมาธิตั้งมั่นดีแล้ว พระองค์ก็ทรงประกาศอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นสามุกกังสิกธรรมเทศนา เป็นธรรมเทศนาที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายทรงยกขึ้นแสดงด้วยพระองค์เอง คือแสดงทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ท่านยสะกุลบุตรก็ได้ดวงตาเห็นธรรม ได้เป็นพระโสดาบัน

พอรุ่งเช้า แม่ของท่านยสะขึ้นไปหาลูกชาย หาไม่เจอ เลยบอกท่านเศรษฐี ออกติดตามกัน ท่านเศรษฐีก็ออกมาตามทางนี้แหละ ทางป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เดินมาจนกระทั่งเห็นรองเท้า แล้วก็เดินต่อมาอีก เห็นพระพุทธเจ้า ก็ดีใจว่า รองเท้าก็มี คงจะอยู่แถวๆ นี้แหละ เลยถามพระพุทธเจ้าว่า ได้เห็นยสะบ้างไหม เห็นลูกชายของกระผมบ้างไหม พระพุทธองค์ทรงบันดาลอิทธาภิสังขารให้สองคนมองไม่เห็นกัน บิดามองไม่เห็นท่านยสะ พระองค์ตรัสว่า ท่านจงมาที่นี่ ตั้งใจฟังธรรมให้ดี เดี๋ยวคงได้เจอกันแถวๆ นี้แหละ บิดาของท่านยสะตั้งใจฟังธรรม พระองค์ทรงประกาศอนุปุพพิกถา ได้แก่ ทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา และเนกขัมมานิสังสกถา พอจิตใจของท่านเศรษฐีมีความพร้อม จิตใจ

ปราศจากนิวรณ์ เป็นสมาธิ พระองค์ทรงประกาศอริยสัจ ๔ **ท่านเศรษฐี**ก็ได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน

ท่านพระยสะตอนนั้นก็นั่งอยู่ที่นั่น ได้ฟังธรรมะเหมือนเดิมเลย คือ ฟังอนุปุพพิกถาแล้วก็ตามด้วยอริยสัจ ๔ ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ เมื่อทรงแสดงธรรมจบ ท่านเศรษฐีบรรลุเป็นพระโสดาบัน ท่านพระยสะบรรลุพระอรหันต์ พระพุทธเจ้าทรงคลายอิทธาภิสังขารแล้ว พ่อของพระยสะก็บอกว่า ลูกชายต้องกลับบ้านแล้ว เพราะแม่ร้องไห้จะขาดใจแล้ว พระยสะก็มองดูพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ตรัสว่า ยสะนี้ ไม่สมควรที่จะกลับไปเป็นฆราวาส ไม่ควรกลับไปบริโภคกามแล้ว ฟังอย่างนี้ ท่านเศรษฐีก็เข้าใจว่า ลูกชายนั้นได้ธรรมะชั้นสูงมากแล้ว ก็เลยสาธุการด้วย

นิมนต์พระพุทธเจ้า พร้อมด้วยท่านยสะไปรับบิณฑบาตที่บ้าน ท่านยสะขอบวช ท่านเศรษฐีก็กลับบ้านไป

พอกลับไปบ้านแล้ว ท่านเศรษฐีก็เตรียมภัตตาหารต่างๆ พระพุทธเจ้ามีท่านพระยสะกุลบุตรเป็นพระติดตามเข้าไปในบ้าน พระพุทธเจ้าทรงแสดงอนุปุพพิกถาแก่**แม่ของพระยสะและภรรยาเก่าของท่าน** แสดงทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา เนกขัมมานิสังสกถา พอทราบว่าสองท่านนั้นมีจิตใจที่ควรต่อการใช้งาน เป็นจิตใจตั้งมั่นดี สะอาดปลอดโปร่ง มีกำลังดีแล้ว พระองค์ทรงประกาศอริยสัจ ๔ คือทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สองท่านนั้นก็ได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน ประกาศตนเป็นอุบาสิกาผู้ถึงไตรสรณะเป็นคู่แรกของโลก ส่วนพ่อของพระยสะเป็นอุบาสกผู้ถึงไตรสรณะ

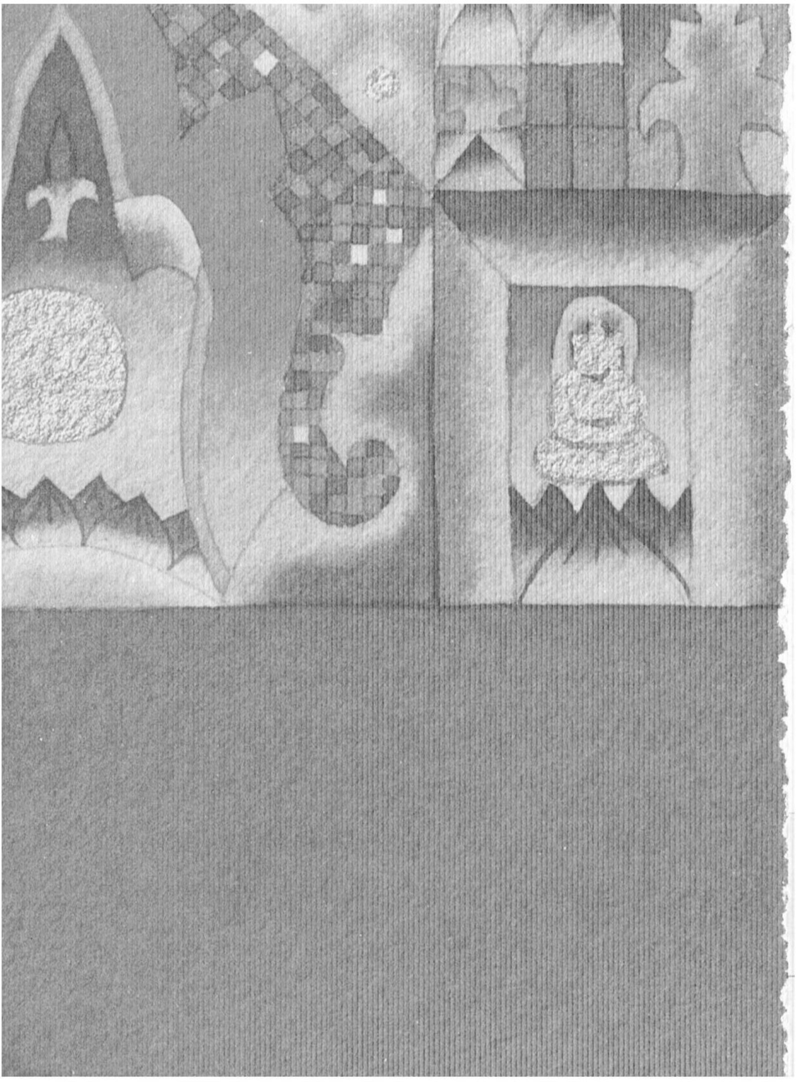
เป็นคนแรก สำหรับฝ่ายอุบาสกมีพ่อค้า ๒ ท่าน ถึงพระพุทธเจ้ากับพระธรรมไปก่อนแล้ว ถึงสรณะสองเป็นคู่แรก

เรื่องราวต่างๆ เท่าที่ผมเล่ามา จะพบว่าตามประวัติ บทธรรมบทหนึ่งที่พระพุทธองค์ยกขึ้นแสดงแก่พวกฆราวาส เพื่อให้จิตสะอาด ปราศจากนิวรณ์ มั่นคง เป็นหนึ่ง เอียงไปทางนิพพาน เดินไปตามมรรค แล้วทรงประกาศอริยสัจในภายหลัง ก็ได้บรรลุธรรม ท่านพระยสะก็ดี บิดาของท่านก็ดี มารดาของท่าน ภรรยาเก่าก็ดี คือ อนุปุพพิกถา

ต่อจากนั้น มี**ลูกชายเศรษฐี ๔ คน** เป็นสหายกันในกรุงพาราณสีนั้น เห็นว่าท่านพระยสะเป็นคนดัง เป็นคนเก่ง ออกบวชในพระพุทธศาสนา การออกบวชก็น่าจะเป็นเรื่องที่ดี ก็เข้ามาหา พระยสะพาเพื่อนทั้ง ๔ นี้ไปเฝ้าพระ

พุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงอนุปุพพิกถา คือทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา เนกขัมมานิสังสกถา พอทั้ง ๔ ท่านเพื่อนของพระยสะ ชาวเมืองพาราณสี มีจิตที่พร้อมแล้ว พระองค์ก็ทรงประกาศอริยสัจ ท่านเหล่านั้นทั้ง ๔ คน ก็ได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน ขอบวช ตอนหลังก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ นี่ก็อีก ๔ ท่าน

ต่อมา **สหายของพระยสะอีก ๕๐ คน เป็นชาวชนบท** อยู่นอกเมือง เนื่องจากตระกูลของท่านยสะเป็นตระกูลใหญ่ เป็นเศรษฐีมาหลายชั่วอายุคน ก็มีญาติเยอะ มีสหาย ๕๐ คน มาหาท่านพระยสะบอกว่า ท่านบวชนี้ก็คงจะไม่เสียหาย น่าจะเป็นเรื่องดี ท่านพระยสะก็พาทั้ง ๕๐ ท่านนี้ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงแสดงอนุปุพพิกถาแก่ทั้ง ๕๐ ท่านนี้ คือ

ทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา เนกขัมมานิสังสกถา พอทราบว่าทั้ง ๕๐ ท่านนั้น จิตใจเป็นสมาธิ ควรต่อการใช้งานแล้ว พระองค์ก็ประกาศอริยสัจ ๔ คือทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทั้ง ๕๐ ท่านนั้นก็ได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน ขอบวช ต่อมาก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ นี้ก็อีก ๕๐ ท่าน

หลังจากมี**พระอรหันต์เกิดขึ้นในโลก ๖๑ องค์** มีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านพระปัญจวัคคีย์ ๕ รูป ท่านพระยสะ ๑ เพื่อนของท่านชาวเมืองพาราณสีอีก ๔ รวมทั้งเพื่อนชาวชนบทอีก ๕๐ รวมเป็น ๖๑ องค์เกิดขึ้นในโลก พระพุทธเจ้าทรงส่งสาวกไปประกาศพระศาสนา ส่วนพระองค์เสด็จดำเนินทางแคว้นมคธ

ในการเดินทางนั้น ก็มาเจอกลุ่ม**ภัททวัคคีย์** ๓๐ คน กลุ่มภัททวัคคีย์ก็เป็นฆราวาสอย่างพวกเราทั่วไป ท่านเหล่านั้นพาภรรยามาเที่ยว ทั้งหมดมี ๓๐ คน ๒๙ คนมีภรรยา อีกคนหนึ่งไม่มีภรรยา เขาก็เลยไปจ้างหญิงโสเภณีมาเป็นคู่ให้มาเที่ยวด้วยกัน สมัยนั้นโสเภณีเขาถูกกฎหมาย เป็นที่ยอมรับกัน ตั้งขึ้นมาเป็นกฎระเบียบ มีราคาเท่าไรก็ว่ากันไป จ้างมาเป็นภรรยาชั่วคราว พอจ้างมาแล้ว หญิงโสเภณีขโมยสิ่งของของเพื่อนไป ก็เลยออกพากันตามหา มาเจอพระพุทธเจ้า ถามว่า ท่านสมณะได้เห็นหญิงโสเภณีมาทางนี้ไหม นางขโมยเครื่องประดับและเสื้อผ้าของเพื่อนเราไป พระพุทธเจ้าตรัสถามว่า พวกท่านจะแสวงหาผู้หญิง หรือแสวงหาตัวเองดี ฟังอย่างนี้ก็ได้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ท่านเหล่านั้นตอบว่า

แสวงหาตัวเองดีกว่า พระองค์ตรัสว่า ถ้าอย่างนั้น จงนั่งลง และฟังธรรม

พระองค์ทรงประกาศอนุปุพพิกถา คือ ทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา เนกขัมมานิสังสกถา พอภัททวัคคีย์ ๓๐ ท่านนั้นมีจิตพร้อมแล้ว พระองค์ก็ทรงประกาศอริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทั้ง ๓๐ ท่านนี้ก็ได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน ขอบวชแล้วก็ไปประกาศศาสนาต่อไป ส่วนพวกภรรยาไม่ได้กล่าวว่าไปไหน มีแต่บอกว่า ท่านเหล่านั้นขอบวช ภรรยาคงกลับบ้านไป แต่ในเรื่องไม่ได้บอกไว้

พระพุทธเจ้าเสด็จดำเนินต่อไป โปรด **ชฎิล ๓ พี่น้อง** กลุ่มนี้เป็นนักบวช พระองค์ไม่ได้แสดงอนุปุพพิกถา แสดงอาทิตตปริยาย

สูตร เท่าที่ผมเล่ามา จะให้ข้อสังเกตไว้หลายประการ คือปัญจวัคคีย์นี้เป็นบรรพชิต พระองค์ทรงแสดงธรรมจักรกับอนัตตลักขณสูตร ไม่ได้แสดงอนุปุพพิกถา ต่อมาเมื่อพระองค์แสดงกับชฎิล ๓ พี่น้อง ท่านเหล่านี้ก็เป็นนักบวชเป็นบรรพชิต พระองค์ทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตร แสดงเรื่องสิ่งทั้งปวงเป็นของร้อนให้เหมาะกับพวกท่านที่บูชาไฟ ท่านเหล่านั้น ๑,๐๐๓ องค์ก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์

เมื่อ ๑,๐๐๓ องค์บรรลุอรหันต์แล้ว พระองค์ทรงพาบริวารเหล่านั้นเข้าสู่เมืองราชคฤห์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของแคว้นมคธ ตอนนั้น**พระเจ้าพิมพิสาร**ครองแคว้นมคธ เมืองหลวงคือราชคฤห์ พระองค์เสด็จเข้าไป ท่านชฎิล ๓ พี่น้อง เป็นที่นับหน้าถือตาของ

ชาวแคว้นมคธกับแคว้นอังคะอยู่ในสมัยนั้น ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่ก็นับถือท่านชฎิลเหล่านี้อยู่

พระเจ้าพิมพิสารได้ทราบว่าพระพุทธเจ้าเสด็จมา ก็พาพราหมณ์และคหบดีเข้ามาเฝ้าที่สวนตาลหนุ่ม จำนวนที่เข้ามาเฝ้าตอนนั้นท่านว่ามี ๑๒ นหุต อันนี้เป็นจำนวนนับในทางบาลี ๑ นหุต คือ ๑๐,๐๐๐ คน ๑๒ นหุต ก็คือ ๑๒๐,๐๐๐ คน นับว่าเป็นเหตุการณ์ใหญ่โตพอสมควร แต่ว่าพระราชาเสด็จมา **มีพราหมณ์คหบดีแวดล้อม ๑๒๐,๐๐๐ คน** ก็ไม่ถือว่าเยอะมาก ก็คงพอดีๆ สำหรับยุคนั้น มาเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าที่สวนตาลหนุ่ม คนเหล่านั้นก็สงสัยว่า กลุ่มท่านชฎิลหรือพระพุทธเจ้าเป็นอาจารย์กันแน่ งงอยู่ พระพุทธเจ้าทราบความ

คิดของชนเหล่านั้น ก็ทรงผินพระพักตร์ไปมองท่านอุรุเวลกัสสัปปะ ท่านก็แสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์หลายประการ แล้วก็มากราบแทบเท้าพระพุทธเจ้า ประกาศตนว่า พระพุทธเจ้าเป็นศาสดา ส่วนพวกท่านนั้นเป็นสาวก พวกชาวบ้านก็พากันเลื่อมใสในพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

พราหมณ์และคหบดีชาวกรุงราชคฤห์มีพระเจ้าพิมพิสารเป็นประธาน ตอนนั้นหมดความสงสัยในพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ตั้งใจฟังธรรมพระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงอนุปุพพิกถาก่อนพวกนั้นเป็นฆราวาส พระองค์ทรงแสดงทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา เนกขัมมานิสังสกถา พอจิตมีความอ่อนโยน ควรต่อการงานแล้ว พระองค์ก็ทรงประกาศอริยสัจ ๔ คือทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ในบรรดาผู้ที่มาเฝ้า

คราวนั้น พระเจ้าพิมพิสารและบริวาร ๑๑ นหุต คือ ๑๑๐,๐๐๐ คน ได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน เหลือ ๑๐,๐๐๐ ได้ประกาศตนเป็นอุบาสก อุบาสิกา ผู้ที่มาเฝ้าในคราวนั้น บรรลุเกือบหมด ท่านเหล่านี้เป็นฆราวาส ดังนั้น ที่ปรากฏตาม ที่ผมเล่ามาในต้นโพธิกาล เมื่อพระองค์ทรง แสดงธรรมแก่เหล่าฆราวาส จะมีบทธรรม อยู่ชุดหนึ่งที่พระองค์แสดงก่อนเสมอ คือ อนุปุพพิกถา อันนี้ท่านทั้งหลายสามารถไป อ่านในพุทธประวัติได้

แม้แต่เรื่องอื่นๆ ที่หลังจากนั้นมาอีก เช่นเรื่อง**อนาถบิณฑิกเศรษฐี** ซึ่งเป็นเศรษฐี ชาวเมืองสาวัตถี คราวหนึ่งไปค้าขายที่กรุง ราชคฤห์ ไปอยู่กับเพื่อนที่กรุงราชคฤห์ ต่อมา เพื่อนก็ขวนขวายทำโน่นทำนี่ ต้อนรับท่านไม่ เต็มที่ ก็เลยสงสัยว่า ทำไมทุกทีต้อนรับเราดี

มาก คราวนี้ทำไมรู้สึกว่าเหมือนไม่ค่อยมีเวลา เพื่อนก็บอกว่า ช่วงนี้กำลังยุ่ง เพราะว่ากำลังเตรียมการจะถวายทานแก่พระพุทธเจ้า ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ยินคำว่า **"พุทโธ"** เท่านั้นแหละ รู้สึกว่าขนลุกขนพอง เกิดปีติมาก นอนไม่หลับทั้งคืน ก็เลยต้องลุกขึ้นแล้วก็ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า เมื่อไปเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงอนุปุพพิกถา คือ ทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทีนวกถา เนกขัมมานิสังสกถา พอจิตท่านมีความพร้อมแล้ว พระองค์ก็ทรงประกาศอริยสัจ ๔ คือทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน ท่านเลยอาราธนาให้พระพุทธเจ้าเสด็จไปที่กรุงสาวัตถี ท่านก็กลับมาก่อน แล้วไปสร้างวิหารเชตวัน เรื่องราวก็เป็นอย่างนี้

ด้านนาง**วิสาขา**ก็เช่นกัน ในยุคนั้นนางวิสาขายังเป็นเด็กอยู่ เป็นเด็กน้อยอายุ ๗ ขวบเท่านั้นเอง เมื่อคราวที่พระพุทธเจ้าเสด็จมาที่เมืองสาเกต เมืองสาเกตนี้เป็นเมืองใหม่ที่เขามาตั้งในแคว้นโกศล เนื่องจากพระเจ้าโกศลต้องการเศรษฐีมาอยู่ในเมืองตัวเอง ก็เลยไปขอเศรษฐีมา เศรษฐีก็เลยมาตั้งเมืองใหม่ เป็นเมืองสาเกต อยู่ใกล้ๆ กับสาวัตถี สาวัตถีเป็นเมืองหลวงของแคว้นโกศล เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมาเมืองสาเกต ก็ต้องมีการต้อนรับพระพุทธเจ้า นางวิสาขาตอนนั้นเป็นเด็ก เขาก็ให้มาต้อนรับ มาแต่งตัวเป็นเทพธิดาเดินหน้าพระพุทธเจ้า อะไรก็ว่าไป เหมือนทางเมืองเราเวลาจะต้อนรับผู้หลักผู้ใหญ่ บางทีเพื่อให้เกิดความน่ารัก ก็เอาเด็กๆ มาแต่งตัวสวยงามเดิน

นำหน้า นางวิสาขากับพวกตอนนั้นอายุ ๗ ขวบ เท่านั้นเอง ก็มาต้อนรับพระพุทธเจ้า มีโอกาสได้ฟังธรรม พระพุทธองค์ก็ทรงแสดงอนุปุพพิกถา และประกาศอริยสัจ นางก็ได้บรรลุเป็นพระโสดาบันตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ พร้อมด้วยบริวาร

เรื่องที่ผมเล่ามาแบบย่อๆ นี้ อาจจะมีรายละเอียดไม่ครบถ้วนนัก เล่าเพื่อจะให้ได้ข้อสรุปอย่างหนึ่งว่า ข้อธรรมะที่พระพุทธองค์ทรงแสดงแก่พวกฆราวาส แล้วมีผู้บรรลุมากมาย ก่อนที่พระองค์จะประกาศอริยสัจ คืออนุปุพพิกถา ๕ ประการ ท่านทั้งหลายจะได้เห็นความสำคัญ เพราะว่าหลายท่านไปเรียนกรรมฐาน หรือบทธรรมบทโน้นบทนี้หลากหลายมากมาย ซึ่งอาจจะเป็นบทธรรมที่ถูก

จริตหรือไม่ถูกจริตก็ว่ากันไป แต่สำหรับเรื่องอนุปุพพิกถานี้ ตามคัมภีร์ที่ท่านเขียนไว้สามารถค้นคว้าและอ่านได้ เรื่องที่ผมพูดมา หลายท่านอาจจะทราบมาแล้ว

ที่ผมได้พูดมา ไม่ได้เน้นเรื่องราวประวัติ เน้นตัวข้อธรรมะ ข้อธรรมะที่พระองค์ทรงแสดงแก่ฆราวาสเป็นอันมาก ตรัสบ่อยและก็มีผู้บรรลุตลอด ก็คืออนุปุพพิกถา ๕ ประการ ทำไมจึงมีผู้บรรลุ เพราะดูเหมือนเป็นเรื่องง่ายๆ แต่ทำไมพระองค์แสดงแล้วมีผู้บรรลุ อันนี้น่าพิจารณาให้ลึกซึ้ง

สรุปได้ว่า **ข้อธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่พวกฆราวาส คฤหัสถ์ ชาวบ้าน ผู้ที่ไม่ใช่นักบวช ที่ทรงแสดงบ่อยๆ แสดงเป็นเบื้องต้นก่อน ก็คือ ข้อธรรมที่เรียกว่าอนุปุพพิ**

กถา ซึ่งมีอยู่ ๕ ประการ ข้อที่ ๑ ทานกถา ข้อ ๒ สีลกถา ข้อ ๓ สัคคกถา ข้อที่ ๔ กามาทีนวกถา และ ข้อที่ ๕ เนกขัมมานิสังสกถา

เบื้องต้นท่านทั้งหลายจะต้องเข้าใจก่อนว่า บทธรรมชุดนี้ที่พระองค์ทรงแสดง แล้วมีผู้บรรลุมากมายนั้น พระองค์จะแสดงทั้ง ๕ อย่างพร้อมกัน ไม่ได้แสดงอันใดอันหนึ่ง ต้องรู้ว่าบทธรรมนี้หากครบชุด ต้องแสดงครบ ๕ อย่าง อันนี้เราต้องย้อนกลับไปดูตามเรื่องที่ท่านรวบรวมไว้ **พระพุทธองค์ทรงแสดงครบ ๕ อย่าง จิตของผู้ฟังจึงมีความพร้อม ต่อมาได้ฟังอริยสัจ ๔ จึงได้บรรลุธรรม** เรามาดูว่าการแสดงครบ ๕ อย่าง ดียังไง ประเสริฐเลิศยังไง ข้อธรรมชุดนี้จึงทำให้คนสามารถบรรลุได้ สามารถทำให้ผู้ที่จิตใจติดข้องอยู่ในโลก มี

จิตใจเป็นหนึ่งไปทางนิพพานได้ ถ้าท่านฟังไปตามลำดับก็จะเข้าใจได้ไม่ยาก เพราะพระพุทธองค์ทรงแสดงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับชาวโลกอย่างพวกเรา

ฆราวาสทั้งหลายส่วนใหญ่ก็ติดข้องอยู่ในกามคุณต่างๆ พากันแสวงหาของดีๆ แสวงหารูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส อารมณ์ที่ดี อารมณ์ที่เลิศ จนกระทั่งอยากจะเกิดในสุคติโลกสวรรค์ พระองค์ทรงจับประเด็นตรงนี้ขึ้นมาแสดงให้เห็นชัดว่า สิ่งดีๆ ทั้งหลายมีที่มาที่ไปอย่างไร มีเหตุมีเงื่อนไขอย่างไร ข้อเท็จจริงของตัวมัน โทษของมันเป็นอย่างไร ถ้าเข้าใจแล้ว พวกฆราวาสก็จะทิ้งสิ่งที่ตนแสวงหา จิตจะดิ่งไปทางนิพพานโดยธรรมชาติ เพราะขนาดสิ่งที่ดูเหมือนดี พากันขวนขวายแสวงหา มุ่งหมาย

อยากได้ เป็นอารมณ์ที่เลิศ จนกระทั่งการไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ ก็ยังเป็นของไม่แน่ไม่นอน มีโทษหลายประการ อย่างที่พระองค์ชี้ชัดเอาไว้ ก็จะทำให้ผู้ที่แสวงหา **หมดอาลัยตายอยากในทางโลก ต้องไปนิพพานแล้ว** จิตก็จะเอียงไปทางเนกขัมมะ ออกจากโลกเท่านั้น พอคิดออกจากโลก ทีนี้ ก็ประกาศอริยสัจได้แล้ว อย่างนี้ก็จะเดินมุ่งหน้าไปทางนิพพาน

ถ้าเข้าใจบทธรรมชุดนี้อย่างถูกต้อง และนำมาพิจารณาในชีวิตของเรา ให้สอดคล้องลงกันกับธรรมะ ก็จะสามารถมีนิพพานเป็นเป้าหมาย มีจิตตั้งมั่นไปทางนิพพาน และเดินไปตามมรรคได้เช่นเดียวกัน นี่เป็นบทธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดงเยอะแก่พวกฆราวาส เรียกว่าอนุปุพพิกถา

๒. อนุปุพพิกถา

ทีนี้ มาดูความหมายและเนื้อความของแต่ละบทธรรมทั้ง ๕ อย่างนี้แบบย่อๆ อนุปุพพิกถา แปลว่า **ธรรมเทศนาที่แสดงไปตามลำดับ** เป็นลำดับตามเหตุผล ที่เป็นไปตามกระบวนการธรรมชาติ พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมะที่ชัดเจน และเป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องกันไป เป็นกระบวนการ เรียกว่าเป็นไปในลักษณะเป็นกระแส ถ้าเราฟังให้ดี ฟังให้เข้าใจ ไม่เอาความเห็นความคิดของตนเองเข้ามา ไม่เอาความอยากไม่อยากเข้ามา วางความคิดความเห็นไว้ ความอยากไม่อยากเอาวางไว้ แล้วพิจารณาไปตามธรรมะที่พระองค์ทรงแสดง ก็จะเข้าใจได้ไม่ยาก เพราะว่าพระองค์ทรงแสดงธรรมมีเหตุผลที่ตรงไปตรงมาอยู่แล้ว ชัดเจน

แจกแจงละเอียด เหตุอย่างนี้ ผลก็อย่างนี้ บอกไว้ชัดเจน เหตุก็ใกล้เคียงกับผลอยู่แล้ว โดยธรรมชาติ พอมองออก สังเกตออกอยู่โดยธรรมชาติ

ในยุคพุทธกาล เนื่องจากคนยุคนั้นเป็นคนรุ่นเดียวกัน ภาษาเดียวกัน ฟังแล้วก็มีโอกาสเข้าใจได้ง่าย ส่วนทางพวกเราก็คนละรุ่นกันบ้าง คนละภาษาบ้าง กิเลสอาจจะเยอะขึ้นบ้าง แต่อย่างน้อยลองฟังดูก็แล้วกัน กถาหรือธรรมเทศนาที่แสดงเป็นไปตามลำดับ เรียกว่าอนุปุพพิกถา มีอยู่ ๕ อย่าง

เวลาท่านทั้งหลายฟังอนุปุพพิกถา ต้องฟังให้ครบถ้วน ต้องรู้ก่อนว่ามี ๕ อย่าง ส่วนใหญ่พวกเราที่ไม่ค่อยได้ธรรมะในยุคนี้ ทั้งๆ ที่ฟังธรรมะเยอะ เป็นเพราะว่าฟังธรรมะไม่ครบชุด

พอฟังธรรมะไม่ครบชุด จะเกิดข้อเสียหายได้ เนื่องจากเมื่อไม่ครบ ใช้แล้วไม่เกิดประโยชน์จริง บางครั้งเกิดโทษได้ เช่น **พรหมวิหารมี ๔** มีเมตตาเป็นต้น เราฟังข้อเดียว อย่างนี้ไม่ได้ เนื่องจากว่า เมตตาต้องอยู่คู่กับข้ออื่นๆ ซึ่งมีอีก ๓ ข้อ รวมเป็น ๔ เป็นหมวดของธรรมชุดนี้ คือเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ต้องเข้าใจทั้งชุดให้ครบถ้วน และการเอาไปใช้ ตอนไหนใช้อันไหนจึงจะดี จึงจะถูกต้อง เวลาไหนใช้อะไร ต้องให้เหมาะสมด้วย

อริยสัจมี ๔ ก็ต้องพูดให้ครบ มีทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค จะมาพูดอันเดียวโดดๆ ไม่ได้ ฉะนั้น บทธรรมต่างๆ เวลาเราจะนำไปใช้ ต้องรู้ว่าบทธรรมบทนั้นอยู่ในหมวดไหน และมีองค์ประกอบอะไรบ้าง มีกี่อย่าง อะไรบ้าง มี

คุณอย่างไร มีโทษอย่างไร ใช้อย่างไร เนื่องจากพระพุทธเจ้าของเราตรัสรู้ธรรมะ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงตามธรรมชาติ พระองค์ก็ทรงตั้งหมวดธรรมขึ้นมาจากธรรมชาตินั่นแหละ ดังนั้น ก็แล้วแต่ว่าพระองค์จะทรงตั้งขึ้นมาด้วยวัตถุประสงค์อะไร แสดงแก่ใคร เวลาไหน ให้เหมาะกับคนนั้นๆ โดยเฉพาะก็มี แสดงเป็นกลางๆ ก็มี ธรรมะเป็นความจริง จะบอกว่ามันเป็นกฎหรือบอกว่ามันไม่เป็นกฎ มันก็เป็นของมันอยู่แล้ว แต่เพื่อให้มีประโยชน์กับคนนั้นๆ พระองค์ทรงตั้งให้เหมาะขึ้นมา หมวดนี้มีกี่ข้อจึงจะได้รับประโยชน์ เชื่อมโยงกันอย่างไร เป็นหลักธรรมใช้สำหรับทำอะไร

สำหรับอนุปุพพิกถานั้นมี ๕ มี ๕ ข้อเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน จึงจะได้รับประโยชน์ จึง

จะตรง จึงจะทำให้เกิดปัญญามองทะลุปรุโปร่ง เห็นชัดทั้งกระแสของกระบวนการได้ อนุปุพพิกถาทั้ง ๕ นี้เมืองไทยเราก็เน้นเป็นประจำ แต่โดยทั่วไป เราจะฟังกันแค่ข้อใดข้อหนึ่ง จุดใดจุดหนึ่ง ก็เลยทำให้เกิดความเสียหายในด้านความเข้าใจ จนบางครั้งก็เสียหายไปทางธรรมะด้วย ความจริงธรรมะไม่เสียหาย แต่ความเข้าใจของคนฟังเพี้ยนไป แทนที่ฟังแล้ว จิตจะโน้มเอียงไปนิพพาน กลับโน้มเอียงมาทางโลกแทนก็มี ซึ่งผิดไปไกลมาก **พระพุทธองค์ทรงแสดงอนุปุพพิกถานี้ เพื่อให้จิตคนฟังโน้มเอียงไปนิพพาน เพื่อจะประกาศอริยสัจ** แต่บางทีเมืองไทยเรา ฟังอนุปุพพิกถาแล้ว อยากเวียนว่ายตายเกิด อยากทำบุญ จะได้ไปเกิดในสวรรค์ เสวยสมบัติกันมากๆ ซึ่งผิดไปไกลมาก อย่างนั้นแสดงว่ามีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

จากข้อธรรมะที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้

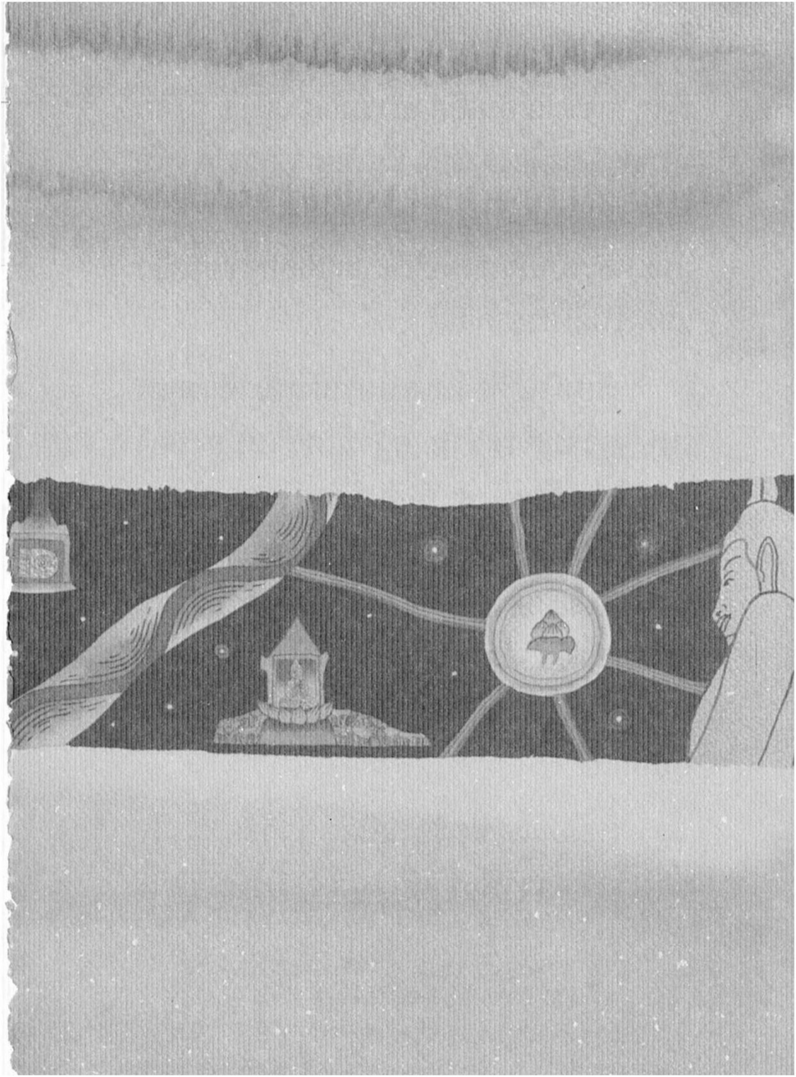
อนุปุพพิกถาเป็นธรรมเทศนาเอาไว้สำหรับปรับจิต เพื่อให้คนมี**สัมมาทิฏฐิ**ระดับหนึ่ง เพื่อจะปล่อยวางโลก และเอียงไปนิพพาน เพื่อจะได้เห็นอริยสัจ ตามเรื่องที่เล่าให้ฟังนี้ หลายเรื่องมากแล้ว ท่านทั้งหลายสามารถจะหยิบเรื่องเหล่านั้นไปเป็นอุทาหรณ์ หรือเป็นตัวอย่างได้ เริ่มตั้งแต่ท่านพระยสะเป็นต้นมา เหล่าฆราวาส เมื่อไปเฝ้า พระพุทธองค์จะทรงประกาศอนุปุพพิกถา แล้วก็ประกาศอริยสัจ ผลปรากฏว่าท่านเหล่านั้นได้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบันเป็นต้น

ข้อธรรมะดีๆ อย่างนี้ ถ้าเราใช้ไม่เป็นก็ไม่ได้ประโยชน์ พอไม่ได้ประโยชน์จะมาโทษธรรมะไม่ได้ ต้องโทษที่ตัวเองเรียนไม่เป็นหรือ

เรียนไม่รู้เรื่อง เข้าใจผิดเอง มั่วเอง อะไรเอง หลังๆ มา พวกเรานี้ส่วนใหญ่เรียนไม่ครบ อาจจะรีบ อยากได้ผลมากไปหน่อย ส่วนใหญ่เรียนไม่ครบ เช่น เรียนเรื่องทาน ก็เรียนเรื่องทานอย่างเดียว พอเรียนเรื่องทานเสร็จก็ไปให้ทานเลย ฟังไม่ครบ แท้ที่จริง เรื่องทานเป็น ๑ ใน ๕ ต้องฟังให้ครบก่อน ต้องฟังเรื่องต่อไปด้วย

๒.๑ ทานกถา

เรื่องที่ ๑ คือเรื่องทาน ทานกถา เรื่องที่ ๒ คือเรื่องศีล สีลกถา ฟังเรื่องทานแล้วก็ต้องฟังเรื่องศีล ต่อมาก็ต้องฟังเรื่องสัคคกถา สัคคะนิยมแปลว่า สวรรค์ อันนี้แปลแบบทับศัพท์สัคคะจริงๆ ตามบาลีแปลว่า อารมณ์ที่เป็นฝ่ายดีเลิศ อารมณ์สูงเลิศที่ชาวโลกเขาต้องการก็คือลาภ ยศ สรรเสริญ สุข อะไรพวกนี้ อะไร

ที่ดีๆ อารมณ์อันเลิศ อารมณ์อันดี ชาวโลกทั้งหลายเขาต้องการกัน นั้นเรียกว่าสวรรค์ หรือสัคคะ อารมณ์ที่เลิศ อารมณ์ที่ดี ภพสวรรค์นั่นแหละเป็นที่แสดงอารมณ์ที่เลิศกว่าเขาแล้วแสดงไปถึงสวรรค์ก็ได้

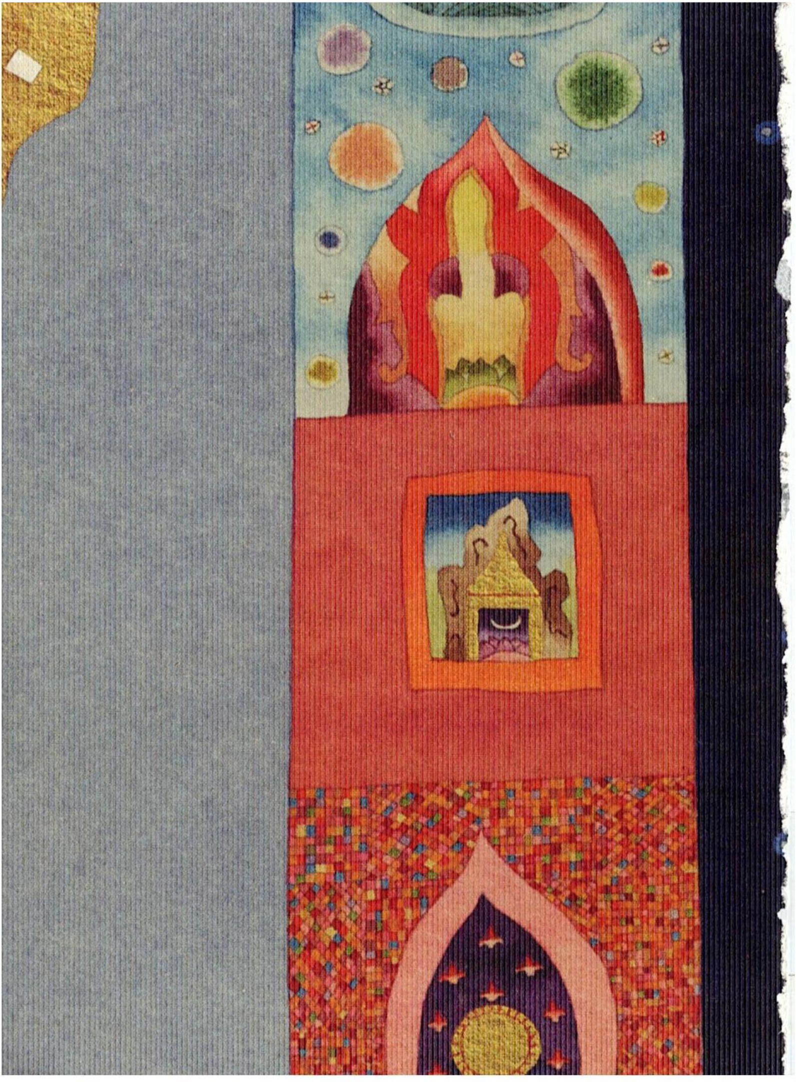
เรื่องที่ ๔ คือ โทษของกาม กามาทีนวกถา โทษ ความต่ำทราม ความเศร้าหมองของกาม และเรื่องที่ ๕ คืออานิสงส์ในเนกขัมมะ เนกขัมมานิสังสกถา มี ๕ ส่วน ดังนั้น เวลาฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องฟังให้ครบถ้วนว่ามันมีเรียงลำดับ แม้เราจะฟังเรื่องโทษของกาม เราก็รู้ว่า โทษของกามเป็นลำดับที่ ๔ ในอนุปุพพิกถา

เหมือนเราฟังเรื่องมุทิตา เราก็ต้องรู้ในใจของเราว่า เราฟังข้อที่ ๓ ของพรหมวิหาร

อย่างนี้เป็นต้น พรหมวิหารมี ๔ ข้อ นี้เรียกว่า ฟังด้วยความเข้าใจ ถ้าฟังเรื่องทานก็ต้องรู้ว่า เป็นข้อที่ ๑ ของอนุปุพพิกถา ฟังข้อที่ ๑ ต้องเชื่อมไปข้อที่ ๒ ได้ จนกระทั่งเชื่อมไปถึงเนกขัมมะ เห็นอานิสงส์ในเนกขัมมะ

ฟังเรื่องของทาน ฟังอย่างไร จึงจะเห็นอานิสงส์ในการออกจากโลก ให้ทาน มันน่าจะได้แต่ของดีๆ เป็นเหตุ เป็นเงื่อนไขให้ได้ของดี ท่านก็บอกอยู่ว่า ให้ทานเป็นของมีผล ทำเหตุดี ผลก็ต้องดี ฟังยังไง พิจารณาอย่างไร จึงจะทำให้อยากออกจากโลก เห็นอานิสงส์ของการออกจากโลก จนกระทั่งมุ่งไปนิพพานได้ เราต้องมาทำความเข้าใจกัน

ในอนุปุพพิกถานี้ สองข้อต้นแสดงเหตุให้ได้สิ่งดีๆ ทั้งหลาย พระพุทธองค์ทรงแสดงว่า

สิ่งดีๆ ทั้งหลายที่พวกเราต้องการ ไม่ว่าจะเป็นลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และ อายุ วรรณะ สุขะ พละ หรือ **อะไรดีๆ ทั้งหลายนั้น ไม่ได้มาลอยๆ ล้วนมาจากเหตุ มีเงื่อนไขที่ดี จึงจะได้ ไม่ใช่ได้มาตามความอยาก ไม่ได้ได้มาตามความคิด แต่ได้มาตามเหตุ** อย่างเราทั้งหลายเกิดในสุคติ ตอนนี้ได้รับผลที่ดีๆ มาหลายประการ ไม่ใช่ได้มาตามอยาก แต่ได้มาตามเหตุปัจจัย ตัวเหตุปัจจัยที่ทำให้ได้รับของดีๆ นั้นก็คือทานกับศีล

พระองค์จึงทรงแจกแจงละเอียด ให้เห็นชัด ทานเป็นของมีผล พวกเราก็เน้นกันมาก มีผลอย่างไร ก็แจกแจงละเอียดออกไป เริ่มต้นตั้งแต่ให้ทานแก่สัตว์เดรัจฉาน พึงหวังอานิสงส์ได้มา ๑๐๐ เท่า ให้ทานแก่คนไม่มีศีล พึงหวังอานิสงส์

กลับคืนมา ๑,๐๐๐ เท่า ให้ทานแก่คนที่มีศีล มีศีล ๕ เป็นต้น พึงหวังอานิสงส์ได้มา ๑๐๐,๐๐๐ เท่า ให้ทานแก่คนที่ปราศจากราคะ จิตมีสมาธิระดับใดระดับหนึ่ง พึงหวังผลอานิสงส์ได้มาแสนโกฏิเท่า คือ ๑ ล้านล้านเท่านั่นเอง ก็เริ่มมากขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้าให้ทานแก่ผู้ที่ท่านปฏิบัติเพื่อเป็นพระโสดาบัน อันนี้ก็ให้ผลนับไม่ถ้วน ให้แก่พระโสดาบัน ก็ให้ผลนับไม่ถ้วน ให้แก่ท่านผู้ปฏิบัติเพื่อเป็นพระสกทาคามี ให้แก่พระสกทาคามี ให้แก่ท่านผู้ที่ปฏิบัติเพื่อเป็นพระอนาคามี ให้แก่พระอนาคามี ให้แก่ท่านผู้ปฏิบัติเพื่อเป็นพระอรหันต์ ให้แก่พระอรหันต์ ให้แก่พระปัจเจกพุทธเจ้า ให้แก่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เหล่านี้ล้วนมีอานิสงส์นับไม่ถ้วน พอฟังอย่างนี้แล้ว เราก็วิ่งหาพระอรหันต์

กันจ้าละหวั่นเลย อันนี้พระพุทธองค์ตรัสแสดงถึงเงื่อนไข แสดงถึงเหตุให้เกิดผลว่า ผลดีๆ ที่เราต้องการ ไม่ใช่จะได้ตามต้องการ ไม่ใช่จะได้ตามอยาก ได้มาตามเหตุ

เหมือนเราจะปลูกข้าว ไม่ใช่ปลูกที่ไหนข้าวมันก็จะขึ้น ถ้าอยากให้ข้าวเติบโตงอกงามดีต้องมีนาที่ดี มันจึงจะงอกงามดี เหมือนกับชนในโลกนี้ต้องการบุญกัน ต้องการของดี ต้องการความสุข ต้องการลาภยศ การที่จะได้มา ไม่ใช่ได้มาตามอยาก ไม่ใช่คิดว่าจะได้แล้วจะได้ ไม่ใช่คิดว่าไปให้คนโน้นคนนี้แล้ว จะได้ผลมากตามที่คิดเอาเอง มันได้มาตามเหตุตามเงื่อนไข บางคนให้แล้ว ได้กลับมาน้อย เนื่องจากเป็นนาไม่ดี บางคนให้แล้ว ได้ผลกลับมามาก เนื่องให้ในนาบุญที่ดี ได้รับผลอานิสงส์กลับมา

มาก อย่างบทสรรเสริญคุณของพระอริยสงฆ์ที่เราสวดกัน อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ ท่านผู้เป็น ๔ คู่ ๘ บุคคลนี้ เป็นนาบุญอันยอดเยี่ยม ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งไปกว่า พระปัจเจกพุทธเจ้าอีก ยิ่งพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สูงสุด ถ้าว่าโดยทานที่ให้แก่บุคคลแล้ว ให้แก่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ผลมากที่สุดนับไม่ถ้วนเลย ถ้าให้แก่คนอื่นๆ เช่น ถ้าให้แก่คนไม่มีศีล ให้ผลได้น้อย คือหวังอานิสงส์กลับมา ๑,๐๐๐ เท่า ให้แก่คนที่มีศีล หวังผลกลับมา ๑๐๐,๐๐๐ เท่า

ท่านทั้งหลายรู้อย่างนี้ ถ้าต้องการช่วยลูกช่วยหลานก็ช่วยมีศีล มีศีลนี้ดีมาก มีประโยชน์ต่อท่านเอง และถ้าลูกหลานให้อาหารเราก็ดี ดูแลเราก็ดี เขาจะได้ผลบุญเยอะ ถ้า

เราเป็นคนไม่มีศีล ก็ได้น้อยหน่อย นาบุญนี้ก็สำคัญมากเหมือนกัน พอเราฟังอย่างนี้แล้ว ก็มักจะนึกถึงว่า โอ..ให้ตรงนั้นได้ผลเยอะนะ ก็มุ่งหวังผล ตัณหาก็ออกนำหน้าไป พระพุทธองค์แสดงเหตุ แสดงเงื่อนไข แทนที่จะเห็นถูกต้องว่าทุกสิ่งเป็นไปตามเงื่อนไข ไม่ได้เป็นตามความอยาก หรือตามความคิดความเห็นของตน พวกเรามุ่งหวังผล มันก็เลยเถิดไปมาก

แท้ที่จริง พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมะตามความเป็นจริง เพื่อให้เข้าใจว่า สิ่งดีๆ ทั้งหลายในโลกที่แต่ละคนได้มา **มันไม่ได้มาตามอยาก ไม่ได้ตามคาดหวัง ไม่ได้ตามต้องการ ได้มาตามเงื่อนไข ตามเหตุ** การให้ก็เป็นเหตุอันหนึ่ง และต้องให้อย่างถูกต้อง เหมือนเราทำนา ก็ต้องทำในนาที่ดี จึงได้ผล พระองค์ก็

ทรงชี้แจงให้ดู ฉะนั้น พวกเราทั้งหลายที่ได้มีข้าวกินอยู่ทุกวันนี้ ไม่ใช่เพราะตัวเองเก่งอะไร แต่เป็นเพราะผลของทานที่เคยทำมาในอดีต ได้อะไรดีๆ ก็ได้มาจากเหตุในอดีตที่ทำมา ถ้าคนฟังเข้าใจตามที่พระพุทธองค์ทรงแสดง ก็จะกลับมามองดูตัวเองที่เป็นผลปรากฏอยู่ทุกวันนี้ว่า เป็นผลของสิ่งที่ได้ทำมาในอดีต ไม่ใช่เป็นเพราะใครบันดาลให้ ไม่ใช่เป็นเพราะเราอยากได้ เราอยากได้ คนอื่นก็อยากได้เหมือนกัน แต่บางคนได้ บางคนไม่ได้ เป็นเพราะเงื่อนไขมันต่างกัน **ไม่ได้เป็นตามอยาก** ไม่ได้เป็นตามคิด

ใครๆ ก็คิดว่า ทำแบบนี้แล้วจะมีความสุข พากันทำไปตามความคิดของตน คนละอย่างสองอย่าง แต่ทำแล้ว บางคนสุข บางคนไม่สุข

ดังนั้น สุขมันมาจากเหตุอื่น ไม่ใช่อย่างที่คิด เหตุก็คือทานเป็นต้นนั่นแหละ ถ้าเข้าใจอย่างนี้ก็ไม่ยากแล้ว **คนทั้งหลายทำเหตุปัจจัยมาต่างกัน ผลก็เลยออกมาต่างกัน** บางคนอยากจะได้อะไรก็ได้เลยทันที บางคนอยากจะได้อะไรก็ไม่ค่อยได้ อยากตั้งนานจึงจะได้

พระพุทธองค์ทรงแสดงแจกแจงรายละเอียดต่างๆ ในการให้ทานที่แตกต่างกัน ให้โดยเคารพกับไม่เคารพ ผลก็ต่างกัน ให้โดยถูกกาลถูกเวลา เหตุมีความต่างกัน ผลที่ออกมาก็แตกต่าง โลกของเรานี้เป็นที่ดูผลของบุญและบาป และก็เป็นที่ดูบุญบาปด้วย คนดูเป็นก็จะทราบเงื่อนไขเบื้องหลัง ท่านทั้งหลายที่นั่งๆ อยู่นี่ ทุกๆ ท่าน เป็นผล แสดงโชว์เหตุ เหตุอยู่เบื้องหลัง เหตุที่ทำให้ได้ของดีนั้นคือทาน

เป็นต้น ถ้าคนฟังแล้วเข้าใจ ก็จะมีปัญญาสัมมาทิฏฐิขึ้นมา อ๋อ..สิ่งนี้ๆ มาจากเหตุ **อะไรๆ ก็มาจากเหตุ** แม้แต่ของที่ดีๆ ที่ขวนขวายหากันก็มีจากเหตุ ทำไมบางคนได้ ทำไมบางคนไม่ได้ก็เข้าใจ แต่ถ้าฟังไม่เข้าใจ ตัณหาก็ออกหน้าอยากได้ผลเยอะก็มุ่งทำไปทั่วเลย

หลังๆ มานี้ ส่วนใหญ่พวกเราได้ฟังอนุปุพพิกถาไม่ครบ ๕ พอฟังเรื่องทานจบ ก็พากันไปให้ทานกันเลย บางทีถูกหลอกอีกแล้วเขาก็ยกพุทธพจน์มาอ้างด้วยนะ พระพุทธเจ้าว่าอย่างนี้ๆ เราก็อยากจะได้ผลมากๆ คนอื่นก็หลอกเอาๆ

ดังนั้น ท่านทั้งหลายจะต้องเข้าใจก่อนว่าอนุปุพพิกถามี ๕ ต้องฟังให้จบก่อน ฟังให้เชื่อมโยงกัน ๕ ข้อ ถ้าเชื่อมโยงกันได้ มอง

ทะลุ เหมือนเรามองตัวเราเองทะลุ ตัวเรานี้ ก็เป็นแค่กายกับจิตมารวมกัน สักหน่อยก็จะแก่กว่านี้ สักหน่อยก็ตาย อันนี้เรียกว่ามองทะลุมองทะลุตัวคน **มองทะลุข้อธรรม ก็คือมองตั้งแต่ข้อแรกถึงข้อสุดท้าย** มันทะลุกันยังไงเชื่อมโยงกันไปอย่างไร

๒.๒ สีลกถา

ต่อมาอนุปุพพิกถาข้อที่ ๒ คือสีลกถา ธรรมเทศนาแสดงเรื่องศีล ศีลเป็นความสำรวมระวังด้านกาย ด้านวาจา ควบคุมกาย วาจา นับว่าเป็นระดับมหาทาน ที่บัณฑิตทั้งหลายท่านรู้กันมานาน ที่ล้ำเลิศ ที่ดีมาก พระอริยเจ้าทั้งหลายท่านไม่คัดค้านมาเลย ตั้งแต่อดีตมาจนถึงยุคปัจจุบัน และจะเป็นอย่างนี้ต่อไปในอนาคต **ศีลเป็นมหาทาน** เป็นการให้ที่ยิ่งใหญ่

มาก เป็นการให้ที่นับผลไม่ถ้วน ขนาดให้ทานแก่บุคคล ให้แก่พระอริยะ ก็นับไม่ถ้วน ทีนี้รักษาศีล เป็นผู้มีศีล จะเป็นการให้ที่นับจำนวนไม่ได้ เลยเรียกว่าเป็นมหาทาน

เป็นมหาทานอย่างไร ถ้ายกตัวอย่างก็จะเข้าใจได้ง่าย เช่น ศีลข้อที่ ๑ งดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ถ้าเราเป็นผู้ที่ตั้งใจ ตั้งเจตนาว่าจะไม่ฆ่าสัตว์เลยตลอดชีวิต สัตว์ในโลก ในสากลจักรวาลนี้มีประมาณเท่าไร มีจำนวนเท่าไร นับไม่ถ้วนนั่นแหละ เราก็ให้ความปลอดภัย ให้ความไม่เบียดเบียน ให้ความปลอดโปร่ง ให้สบายอกสบายใจ ให้ความไม่เบียดเบียนแก่สัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นทั้งหมด ถ้าเป็นการให้แบบให้ทาน เรามีข้าว เราก็ให้ ให้เป็นคนๆ ไป ให้ได้ไม่มากนัก **แต่ถ้างดเว้นจากการฆ่าสัตว์**

งดเว้นจากการคิดเบียดเบียน คนมีจำนวนเท่าไร สัตว์มีจำนวนเท่าไร คนและสัตว์เหล่านั้น ก็ได้รับความไม่มีเวร ความไม่มีภัย ความไม่เบียดเบียน ทั่วไปทั้งหมด เป็นการให้ความปลอดโปร่งโล่งใจ เราไปอยู่ที่ไหน คนอื่นก็สบายใจ นั่งใกล้ๆ ก็ไม่กลัวมือเราจะตบเอา สบายใจ อย่างนี้ ศีลจึงจัดเป็นระดับมหาทาน

ในเมื่อศีลเป็นของใหญ่อย่างนี้ ผู้ที่มีศีลก็เลยพลอยได้รับผลจากทานนั้น ได้รับผลคือความไม่มีเวรนั้นด้วย ได้รับความไม่เบียดเบียนนั้นด้วย ได้รับความปลอดโปร่งโล่งใจสบายใจนั้นด้วย ฉะนั้น พอเวลามีศีลแล้ว จึงทำให้จิตใจปลอดโปร่งสบาย เพราะเป็นผู้ได้รับผลจากความไม่มีเวรนั่นเอง เราไม่มีเวรกับผู้อื่น ผู้อื่นนี้มีจำนวนมหาศาล

ถ้าตั้งใจว่าทั้งชีวิตนี้จะไม่คิดฆ่าใครเลย ไม่คิดฆ่าสัตว์เลย ไม่คิดเบียดเบียนสัตว์เลย ก็พลอยได้รับผลแห่งความไม่มีเวรนั้นด้วย พลอยได้รับผลแห่งความปลอดโปร่งความสบายนั้นด้วย ได้รับผลแห่งความไม่เบียดเบียนนั้นด้วย ท่านจึงให้พยายามรักษาศีล ศีลเป็นจุดตั้งต้นของความปลอดโปร่งสบาย เพราะได้รับผลแห่งความปลอดภัยที่เราให้แก่ผู้อื่นนั่นเอง เนื่องจากผู้อื่นนี้จำนวนมาก เยอะมหาศาล ฉะนั้น ถ้าให้ไป ก็จะได้รับกลับมา คือเราก็จะรู้สึกปลอดภัยด้วย สบายด้วย ปลอดโปร่งโล่งใจด้วย อันนี้เป็นอนุปุพพิกถาข้อที่ ๒ คือศีลกถา

๒.๓ สัคคกถา

ศีลเป็นเหตุที่ดี ทำให้เกิดผล ได้รับผลดีๆ ผลที่ดีๆ ทั้งหลายเหล่านั้นเรียกว่าสัคคกถา คือ อารมณ์ฝ่ายดี ท่านทั้งหลายได้ลาภ ได้เงิน ได้ทอง ได้นั่นได้นี่ สิ่งของต่างๆ มันเป็นของโลก ที่ดินผืนนี้ เรามีสิทธิ์ได้ไหม ความจริงไม่มีสิทธิ์ ได้หรอก พอๆ กับมด แมว หมา ควาย มัน ไม่มีสิทธิ์ในที่ดิน คนก็ไม่มีสิทธิ์เหมือนกัน แต่ ทำไมคนจึงได้ที่ดินนั้นมา เป็นเพราะผลของ ทานกับศีลจึงให้ได้มา ทำไมจึงรักษาที่ดินเอาไว้ ได้ เพราะผลของศีล จึงรักษาที่ดินเอาไว้ได้ ได้ ทรัพย์มาก็เพราะผลของทานเป็นต้น และที่ รักษาเอาไว้ได้ เพราะผลของศีลที่รองรับเอาไว้ ถ้าไม่มีศีล ไม่มีตัวเหตุเงื่อนไขที่ชักโยงใยอยู่ เบื้องหลัง ทำยังไงก็ไม่ได้ทรัพย์สินเหล่านั้นมา

หรือได้มาแล้ว ก็รักษาไม่ได้ ไม่มีใครที่เป็นผู้ยิ่งใหญ่ หรือมีอำนาจดลบันดาลอะไร มีแต่สิ่งต่างๆ เป็นไปตามเงื่อนไข เป็นไปตามปัจจัย ถ้าคนได้ฟังอย่างนี้ รู้จักว่า ศีลกับทานนี้มันเป็นเหตุ ทำให้เราได้นั่นได้นี่

ท่านทั้งหลายก็มาเช็คดูว่า ตัวเรามีอะไรบ้าง ที่ได้นั่นได้นี่มา เริ่มตั้งแต่ ได้ผม ขน เล็บ ฟัน หนังมา ได้เอ็น ได้เนื้อ ได้กระดูก ได้จมูก ได้โน่นได้นี่มา ทุกอย่างเป็นผลของทานและศีลทั้งนั้น กรรมได้ประมวลมา มีกรรมๆ หนึ่งที่ใหญ่เป็น**ชนกกรรม** นำเกิดมาเป็นคน และกรรมที่สนับสนุน กรรมนี้ให้จมูก กรรมนี้ให้ปาก กรรมนี้ให้ฟัน กรรมนี้ให้ลูกตา กรรมนี้ให้หู หลายอันมาผสมแปะกันเข้า ถ้าเรานึกไม่ออก ให้นึกการสร้างอาคารสักหลังหนึ่ง มีแบบแปลนอยู่

อันหนึ่ง อย่างนั้นก็เหมือนกรรมใหญ่ที่เขาให้แบบแปลนมา แล้วก็มีช่างทั้งหลายมาช่วยยกอุปกรณ์ต่างๆ มาแปะรวมเข้าไป หลายๆ คนช่วยกันทำ นั่นคือกรรมอื่นๆ ที่มาช่วยกัน สร้างขึ้นมาเป็นรูปลักษณ์ของคน ดังนั้น กรรมเหล่านั้น มีมากมหาศาล นับไม่ถ้วนเลย

รูปร่างและอวัยวะทั้งหลายที่เราได้มาเป็นผลของทานและศีล ไม่ใช่เราอยากเกิดเป็นคน แล้วจะได้เกิด ท่านทั้งหลายในที่นี้ ชาติหน้า อยากเกิดเป็นคนอีกไหมครับ หลายท่านอยาก แต่มันไม่ได้เกิดตามอยากนะ ต้องดูว่ามีเงื่อนไขไหม มีทาน มีศีลอยู่ไหม มีคุณงามความดีรองรับอยู่ไหม ถ้ามีคุณงามความดีรองรับอยู่ จึงจะได้เกิดเป็นคนอีก จึงจะได้ผมคน แขนคน ขาคน จมูกคน จนกระทั่งอาหาร

คน อาหารคนก็เป็นของโลก แท้ที่จริงเราไม่มีสิทธิ์กินนะ แต่ทำไมเราดูเหมือนมีสิทธิ์กิน เราได้กิน เป็นเพราะกรรมได้ประมวลมาแล้ว ทำให้เรามีอยู่มีกิน มีอาหารประเภทนี้ๆ ถ้าฟังเข้าใจ ก็จะมองทะลุปรุโปร่งเรื่องเหล่านี้

รักษาศีลนี่ ได้ทรัพย์เยอะ ดังพระท่านสรุปศีลว่า สีเลนะ โภคะสัมปทา บางท่านจ้องตะครุบผลทีเดียว แท้ที่จริง ท่านกำลังแสดงเงื่อนไขว่า ทรัพย์สินที่ได้มา และได้มาอยู่ทุกวันนี้ ที่อยู่กับเรานี้ เป็นเพราะผลของศีลนั่นเอง ท่านทั้งหลายที่มีเงินอยู่ตอนนี้ มีมากมีน้อย เป็นผลของศีลจึงรักษาทรัพย์เอาไว้ได้ ถ้าไม่มีศีลจะรักษาทรัพย์ไว้ได้ไหม ไม่ได้ ถ้าไม่มีศีล แม้สิ่งที่เกิดกับตัวเอง ยังรักษาไว้ไม่ได้

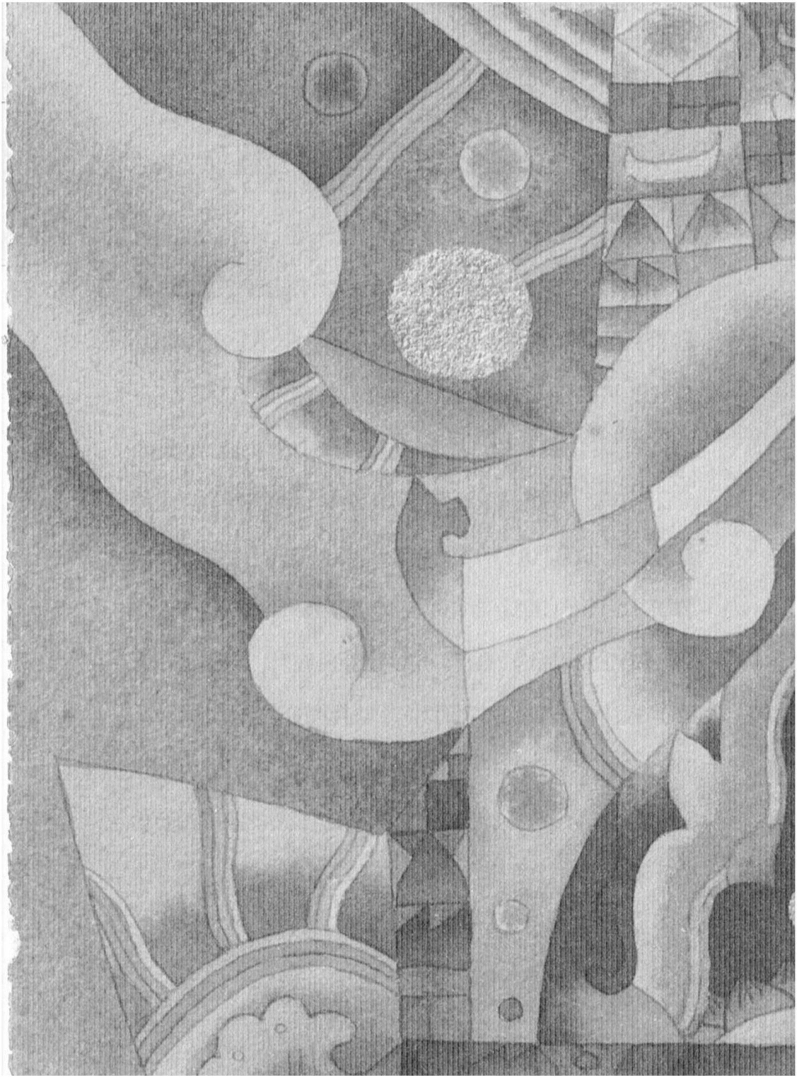

ท่านก็ดูตัวอย่าง เช่น ไก่ มันไข่ออกมา ออกมาจากท้อง รักษาไข่ได้ไหม รักษาไม่ได้ คนมาเอาไป ทำไมเป็นอย่างนั้น เป็นเพราะว่า มันเกิดด้วยอกุศล ไม่ได้เกิดด้วยคุณของศีล แต่พวกเราทำไมจึงได้ ทำไมจึงอ้างสิทธิ์ได้ ทำไม จึงมีกฎหมายรองรับ ทำงานทั้งเดือน ถ้าไม่ได้ เงินเดือนก็ไปประท้วงเอา ไก่ประท้วงไข่คืน ได้ไหม ทำไมเราจึงมีสิทธิ์ในเรื่องเหล่านั้น กรรม ได้ประมวลมาเบ็ดเสร็จแล้ว เบื้องหลังการถ่าย ทำทั้งหลาย เงื่อนไขทั้งหลายนั้นคือทานกับศีล นั่นเอง ถ้าเรานึกดูอย่างนี้ จะไปประท้วงแทน หมูแทนไก่บ้าง หรือใครเป็นคนบอกว่า ปลา มันเกิดเป็นอาหารของเรา เรากินมันได้ ถาม ปลามันสักคำไหม

สรุปว่า เราทั้งหลายที่เป็นๆ อยู่นี้ ไม่ได้มาตามอยาก ไม่ได้มาตามไม่อยาก ไม่ได้มาตามคิดหรือตามไม่คิด แต่ได้มาตามเงื่อนไข สิ่งต่างๆ ที่เราได้มา ลาภ ยศ สรรเสริญ สุขต่างๆ ได้มาตามเงื่อนไข ดังนั้น ถ้าฟังเข้าใจ เราจะมีปัญญารู้ว่า มันเป็นอย่างนั้น ถ้ามองเปรียบเทียบสายตากว้างขวางออกไปรอบโลก ก็จะเข้าใจ เปรียบเทียบกับสัตว์เดรัจฉานบ้าง เปรียบเทียบกับคนที่แตกต่างกัน เป็นเพราะเงื่อนไขมันต่างกัน คืออารมณ์ทั้งหลายฝ่ายดี ได้มาก็เป็นเพราะเงื่อนไขคือทานกับศีล อย่างพวกเรา ได้อารมณ์ทั้งหลายดีๆ เยอะแยะ

ที่ตรงกันข้าม พวกสัตว์ทั้งหลายอยู่หากินลำบาก อยู่กันด้วยความกลัว ที่อยู่ที่อาศัยก็ไม่มี ทำมาหากินลำบากลำบน ใช้แรงงาน แต่ว่า

ไม่ได้อะไรมาเลย ควายไถนาให้เราเป็น ๒๐ ไร่ แต่ไม่ได้ข้าวมาเป็นสมบัติสักต้น น่าเสียดาย สงสัยเราต้องไปประท้วงแทนควาย แต่ไม่มีใครเห็นใจควายอย่างนั้นเลย ทำไมพวกเราจึงมีสิทธิ์ ทำไมควายจึงไม่มีสิทธิ์ แท้ที่จริง ทุกคนไม่ได้มีสิทธิ์อะไรเลย ที่เราได้นั่นได้นี่ เป็นเพราะผลของกรรมเก่า คำว่า เรามีสิทธิ์ได้นั่นได้นี่ เป็นความเห็นผิดเท่านั้นเอง เป็นความเห็นที่แทรกเข้ามาในภายหลัง พระพุทธเจ้าทรงแสดงอย่างนี้ ถ้าท่านฟังเข้าใจก็จะรู้ว่า **เราไม่มีสิทธิ์ในอะไรสักอย่าง** แม้แต่ผม ขน เล็บ ฟัน หนังที่เราได้มาในแบบคนนี้ ก็เป็นผลของทานและศีล ไม่ใช่ได้มาตามอยาก ไม่ใช่ใคร ไม่ใช่ของใคร ไม่ใช่ของเรา และไม่ใช่ของผู้อื่น

๒.๔ กามาทีนวกถา

ทานกับศีลนี้เป็นเหตุ ส่วนสวรรค์นี้เป็นผล เมื่อพระพุทธองค์ทรงแสดงเหตุและผลอย่างนี้ ทานกับศีลเป็นเหตุให้เกิดผลคือสวรรค์ อารมณ์ฝ่ายดีทั้งหลาย ให้เกิดดีๆ แต่อารมณ์ฝ่ายดีทั้งหลายนั้น เป็นของไม่เที่ยง เป็นของไม่แน่ไม่นอน เป็นของที่มีโทษมาก เป็นของชั้นต่ำ เป็นของพื้นๆ แม้แต่หน้าตาสวยๆ ก็ยังถือว่าเป็นของต่ำอยู่ แม้แต่เงินเยอะแยะ ที่พวกเราชอบกัน ยศตำแหน่งที่สูงๆ ถ้าว่าตามหลักธรรมแล้ว ถือว่าเป็นของต่ำๆ อยู่ เป็นของพื้นๆ เป็นของธรรมดา **เป็นของชั้นต่ำ เป็นของที่ทำให้จิตมีความเศร้าหมอง ไม่เพียงพอที่จะทำให้จิตถึงความปลอดโปร่งสบายและหลุดพ้นได้เลย** ถ้าใครมาหมกมุ่นแต่เรื่องเงิน

หมกมุ่นแต่เรื่องได้นั่นได้นี่ หมกมุ่นแต่เรื่องได้ยศ ได้คำสรรเสริญ ได้ความสุข อย่างนั้นไม่พอที่จะพ้นทุกข์เลย ไม่พอที่จะหมดกิเลส มันมีโทษมหาศาลมาก จึงเป็นของชั้นต่ำ ทำไมมันต่ำ ก็เพราะทำให้จิตลงต่ำไปเรื่อยๆ แม้จะเป็นเงิน ซึ่งเป็นผลมาจากกรรมดีๆ ก็ตาม แม้จะเป็นคำสรรเสริญ ซึ่งเป็นผลมาจากทานและศีลก็ตาม แต่ยังเป็นของต่ำเพราะว่าทำให้คนที่ติดกับมัน จิตตกต่ำ

พระพุทธองค์ทรงกล่าวถึง **โทษของกามเป็นของต่ำ เป็นของเศร้าหมอง เป็นของพื้นๆ ไม่ควรจะติดจะข้อง** โทษของกามนั้นมีมากมายมหาศาล เริ่มตั้งแต่กามคุณทั้งหลายที่เป็นอารมณ์ฝ่ายดี ที่เป็นสวรรค์ มันเป็นสังขารเป็นของที่เกิดมาตามเงื่อนไข เกิดมาจากเหตุ

ที่จะให้สุขได้จริง มันเป็นผลปรากฏชัดอยู่ ดูสิ ..มีใครที่มีเงินเยอะแล้วมีความสุขได้จริงบ้าง ลองหาดู คนมีเงินเยอะแล้วหมดกิเลสไหม ยังทำชั่วอยู่ไหม คนมีบริวารมากๆ ยังทำชั่วอยู่ไหม หมดกิเลสรึยัง

ไม่มีใครหมดกิเลสเพราะมีเงินเยอะ **ไม่มีใครหยุดตายเพราะมีเงินเยอะ** ไม่มีใครหยุดตายเพราะว่าครอบครองที่ดินมากๆ ไม่มีใครต้านทานความแก่ด้วยเงินได้ ไม่มีใครต้านทานความแก่ด้วยผิวหนังที่สวยงาม หรือมีบุญมาก หรือมีบารมีเยอะ คุณยายมีบารมีเยอะนะครับ ก็แก่เหมือนเดิม เพราะว่าบารมีที่เยอะ มันไม่พอจะหยุดความแก่ ไม่พอจะหยุดความตาย ได้ เรียกว่าโทษแห่งกามคุณ

เหตุคือทานกับศีล ได้รับผลคือสวรรค์ ผลเกิดจากเหตุ เหตุเป็นของไม่เที่ยง ไม่แน่ไม่นอน ผลมันก็ไม่แน่ไม่นอน มันมีโทษติดมากับตัวมัน คือ เป็นของไม่เที่ยง เป็นของไม่คงทน ไม่อาจจะให้ความสุขแก่ใครได้จริง ไม่มีสิ่งไหนที่เป็นผลของทานและศีลที่ให้ความสุขแก่เราได้จริง

หน้าตาสวยๆ นี้เป็นผลของทาน หลายท่านเวลาให้ทาน ต้องทำดีๆ ทำให้ประณีตๆ เกิดมาจะได้หน้าตาสวยงาม แต่มันไม่พอที่จะทำให้พ้นทุกข์ได้ ไม่พอที่จะทำให้หมดจดจากกิเลส มีแต่ทำให้กิเลสหนักขึ้นไปเรื่อยๆ ไม่พอที่จะทำให้คนมีความสุขได้จริง ท่านอาจจะมีเงินเยอะ แต่เงินมันไม่พอจะทำให้มีความสุขได้จริง มีบริวารเยอะ ซึ่งบริวารเยอะๆ มาจากบุญ มาจากทานและศีลที่เราทำมา แต่มันไม่พอ

แม้แต่ไปเกิดบนสวรรค์ พระพุทธเจ้าทรงบอกอายุไว้หมดเลย ครบถ้วนทีเดียว อย่างสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ก็ทรงบอกว่า ๕๐ ปีของมนุษย์เท่ากับ ๑ วันของสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ทีนี้ ๓๐ วันเท่ากับ ๑ เดือน ๑๒ เดือนเท่ากับ ๑ ปีทิพย์ของเขา เขาอายุตั้ง ๕๐๐ ปีทิพย์ อยากไปเหลือเกิน แต่ที่พระพุทธองค์ทรงกำหนดอายุให้นี้ แสดงให้เห็นว่าอะไรก็ตามที่มีช่วงเวลาจำกัด มันไม่น่าเพลิดเพลินและไม่น่าพอใจ

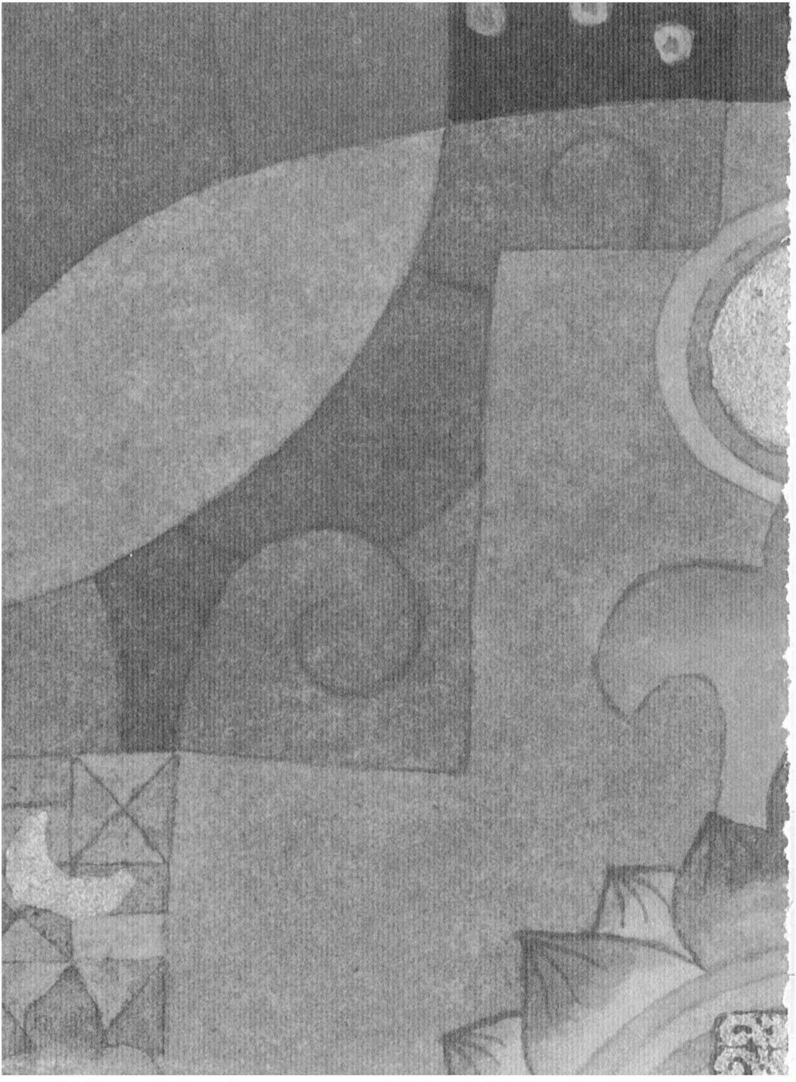
ถ้าท่านทั้งหลายถูกเขากำหนดมาแล้วว่าเอาล่ะ.. ผมให้เงินคุณเยอะๆ แต่พรุ่งนี้คุณต้องตายนะ ท่านจะเป็นยังไง อะไรที่มีข้อกำหนดถึงจะให้อะไรมาเยอะก็ตาม มันแสดงถึงว่ามันเป็นของไม่น่าเพลิดเพลิน **ไม่น่ายินดี** แต่คน

ที่อโยนิโสมนสิการ คิดไม่ถูกต้องก็ว่า เทพชั้นจาตุมหาราชิกาอายุเยอะจัง อยากจะไป ก็ฟังผิดไปอีกนั่นแหละ แท้ที่จริง พระพุทธองค์ทรงแสดงโทษแห่งกามคุณอยู่ จึงบอกอายุของพวกเทพ อย่างเทพดาวดึงส์ ๑๐๐ ปีของมนุษย์เท่ากับ ๑ วันกับ ๑ คืนของเขา ๓๐ วันเท่ากับ ๑ เดือน ๑๒ เดือนเท่ากับ ๑ ปีทิพย์ของเขา มีอายุ ๑,๐๐๐ ปีทิพย์ มันยาวนานแท้เราฟังดู ก็น้ำลายไหล อยากจะได้ แท้ที่จริงแล้วความมุ่งหมายกลับข้างกัน พระพุทธองค์ทรงประกาศโทษของเทพดาวดึงส์ เพราะว่าอะไรก็ตามที่มีข้อจำกัด อะไรก็ตามที่มีช่วงเวลาจำกัด แสดงให้เห็นความเป็นโทษของมัน มันไม่ได้อยู่ตลอดไป ไม่มีอะไรอยู่มั่นคงค้ำฟ้านั่นแหละ

คุณอยู่ในตำแหน่งนี้ อยู่ได้ไม่เกิน ๔ ปี มีใครอยากได้บ้าง ไม่น่าอยากได้เลย เพราะว่าให้มาเวลาจำกัด ไม่รู้จะให้ทำไม ทำเหตุมาด้วยความยากลำบาก เสร็จแล้วให้เราอยู่ในช่วงเวลาจำกัด อย่างนี้ไม่ดีเลย แม้กระทั่งเกิดเป็นมนุษย์ ให้มาเกิดเป็นมนุษย์ เป็นคน กินข้าว อาบน้ำ แปรงฟัน มาร้องรำทำเพลง หัวเราะบ้าง ร้องไห้บ้าง ให้เวลา ๑๐๐ ปีนะ ชอบไหมครับ เวลา ๑๐๐ ปียังต้องแบ่งเป็นช่วงๆ อีกนะ ช่วงแข็งแรงจริงๆ ที่กระโดดโลดเต้นได้ให้แค่ ๖๐ ปี นอกนั้นเต้นไม่ค่อยได้ ขาพังแล้ว ลองคิดดูสิ ขาของเราก็ดี แขนของเราก็ดี กำลังทั้งหลายที่ได้มา เป็นผลของทานและศีลทั้งนั้น แต่ว่าให้มาแล้ว ได้เวลามาจำกัด ท่านจะเอาอีกไหม เห็นไหม ทำไมคนรุ่นเก่าเขาฟังแล้ว ใจดิ่งไปทางเนกขัมมะ คิด

จะออกจากโลกเลย เพราะสิ่งที่แสวงหามาทั้งหมด มันสูญเปล่านั่นเอง

ฆราวาสอย่างพวกเรา ถ้าฟังเรื่องนี้เข้าใจ เราจะรู้ว่า สิ่งที่เราทุ่มเทหามาทั้งชีวิต มันสูญเปล่า หามาเยอะแยะ บำเพ็ญบารมี ทำบุญ รักษาศีลให้ไปเกิดสวรรค์ มีสมบัติมากมาย **ได้รับของดีมา แบกของดีไว้ เสร็จแล้วก็เอาไปไม่ได้ พังหมด** ได้ร่างกายที่ดีมา สักหน่อยไม่ดีแล้ว พังหมด ได้บริวารมา ดูแลบริวารด้วยความยากลำบาก พังหมด ได้อำนาจมา บริหารอำนาจด้วยความยากลำบาก อำนาจนั้นกว่าจะได้มา ได้มายากมาก ต้องทำบุญเยอะ เพื่อจะดึงดูดคนอื่นๆ ให้มานับถือ พอได้มา ก็รักษาด้วยความยากลำบาก เสร็จแล้วก็พัง สรุปคือไม่คุ้มเลยโดยประการทั้งปวง ไม่คุ้มกับการ

ลงทุน พูดภาษาเราง่ายๆ เป็นการลงทุนที่เปล่าประโยชน์เป็นอย่างมาก ที่พวกเราทำกันในพวกฆราวาสทั่วไปนี่ ไม่ต้องพูดถึงแสวงหาเงินหาทองกันละ ขนาดทำบุญ ให้ทาน รักษาศีล เพื่อไปเกิดสุคติโลกสวรรค์ เพื่อให้ได้ของดีมา ยังไม่คุ้มเลย

ท่านฟังอย่างนี้ก็จะรู้ว่า เวียนว่ายตายเกิดต่อไปไม่ไหวแล้ว **ทำทานหรือรักษาศีลเป็นต้น ต้องทำเพื่อไปนิพพานอย่างเดียว** ใจจะต้องไปอารมณ์เดียวคือเนกขัมมะเท่านั้น จึงจะคุ้ม ไม่อย่างนั้น ไม่คุ้มเลย ให้เราได้ของดี ให้เราได้ร่างกายนี้ กว่าจะได้ร่างกายนี้ ท่านลองคิดดู ทำเหตุมาเท่าไร ต้องเหนื่อยเท่าไรกว่าจะได้ร่างกายนี้มา กว่าจะได้หัว ได้จมูก ได้แขน ได้ขา ได้อาหารมากิน

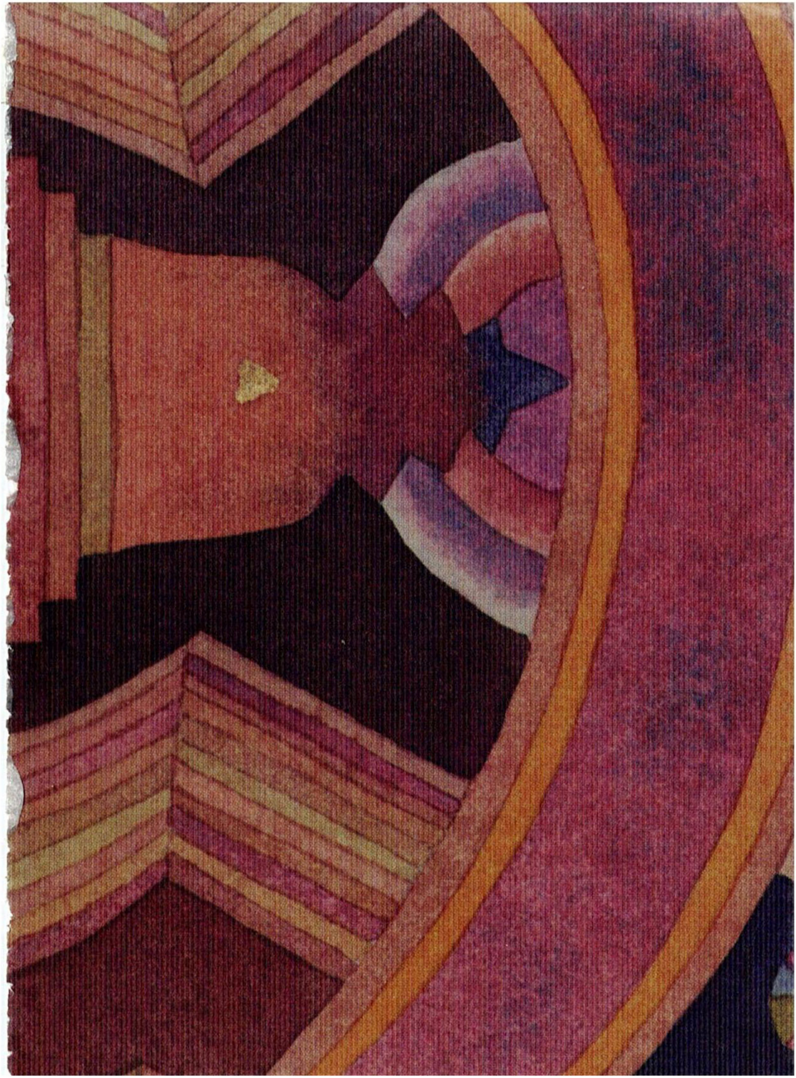
ได้มีอาหารมากิน เราต้องทำทานมานะจึงได้กิน กินอร่อยนิดเดียว เสร็จแล้วขี้ออกอย่างนี้หรือ เรายอมไหม บางคนยอม อย่างนั้นไม่ได้ อย่างนั้นหลง ให้เรามาเจอกัน ถ้าท่านลองสังเกตดู คนเขาทำบุญร่วมชาติตักบาตรร่วมขันมา ทำบุญกันมาอย่างดี อธิษฐานกันมา กว่าจะได้มาอยู่ด้วยกัน มาอยู่ด้วยกันแล้วก็มาตบกัน ตีกัน ด่ากัน บ่นกัน รำคาญกันจนแช่งกันว่าทำไมมันตายยากตายเย็นนักหนาเสร็จแล้วก็ตายจากกัน ท่านจะเอาไหม คนมาอยู่ด้วยกัน บุญเยอะมากนะจึงมาอยู่ด้วยกันแค่จะเกิดเป็นคนก็ยากแล้ว ต้องบุญเยอะ แล้วคน ๒ คนโคจรมาเจอกัน ต้องอาศัยบุญเยอะไหม บุญเยอะมาก แล้วบุญชนกันเป็นไงครับตบกันทุกวัน นั่นน่ะผลของบุญ มันไม่พอจะ

ทำให้หมดกิเลส ไม่พอจะทำให้หมดทุกข์ ดีไม่ดีตกอบายไปอีก

เราเกิดมาเป็นมนุษย์เป็นผลของบุญแล้ว ที่มีสามี มีภรรยา มีคู่ครอง เป็นผลของบุญนะ บางคนพูดว่า ดิฉันหาคู่ไม่ได้ มันบาปมาก นั่นแหละผลของบาป เป็นเศษกรรมที่ไม่ดี เลยไม่มีใครเอา ตกลงมันดีหรือไม่ดี ผลของบาปน่ะ ผลมันก็ไม่ดี แต่เหมือนกัน คือไม่พอจะพ้นทุกข์ ทั้งผลของบุญและบาป พระพุทธองค์ทรงแสดงผลของบุญ เนื่องจากว่า พวกฆราวาสเราแสวงหาแต่อันนี้ แสวงหาแต่คู่ครอง การได้คู่ครองนี้ไม่ได้มาตามอยาก ไม่ใช่เราอยากจะจีบกัน รักกันก็เลยได้เป็นคู่กัน ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้ง กว่าจะได้เกิดเป็นคน มันยากไหม ยากมาก ต้องอาศัยผลของบุญมาก แล้วอีกคน

หนึ่งก็ต้องอาศัยผลของบุญมาก จะมาเกิดในประเทศนี้ ก็ต้องอาศัยผลของบุญ จะมาเกิดใกล้ๆ กัน ผลของบุญต้องมหาศาลมาก แล้วโคจรมาเจอกัน แล้วก็มาตบกัน มันคุ้มไหม

พวกเราเกิดมาเป็นคน ด้วยผลของบุญมหาศาล เกิดมาแล้วก็มาติดข้องกับอันโน้นอันนี้อันนั้น วุ่นวายอยู่ ดังนั้นถ้าฟังตรงนี้ลึกซึ้งก็จะเข้าใจ เห็นโทษของกาม พระพุทธองค์ทรงประกาศเรื่องนี้ให้เห็นเด่นชัด **ให้มีสัมมาทิฏฐิ** เบื้องต้นพระองค์ทรงแสดงผลที่มาจากเหตุ เหตุคือทานและศีล ผลคือสวรรค์ ผลที่เกิดจากเหตุล้วนเป็นทุกข์ ขนาดของดีๆ นี้ยังเป็นทุกข์เลยนะ ท่านทั้งหลายที่นั่งอยู่นี่ เป็นทุกข์ไหมครับ เป็นทุกข์ บางท่านบอกว่า ดิฉันก็ไม่ค่อยทุกข์อะไร นั่งสบาย ไม่ทุกข์ยังไง แก่

ลงทุกวันแล้ว นั่นแหละมันเป็นทุกข์ล่ะ **เราจะเห็นหรือจะไม่เห็น หรือจะเห็นเพี้ยนไปว่าเป็นสุข มันก็ทุกข์เหมือนเดิม เพราะแก่ แล้วมันก็จะตาย และถ้าไม่หมดกิเลส ก็เกิดใหม่**

พระพุทธองค์ทรงมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในแง่ชี้ให้ผู้ฟังเห็นชัด ฉะนั้น ท่านทั้งหลายลองคิดดู ถ้าอยู่ต่อหน้าพระพุทธเจ้าแล้วพระองค์ตรัสอย่างนี้ แจกแจงให้ดูกันจะๆ เลย คล้ายๆ เอาภาพมาโชว์ให้ดูเห็นๆ เลย จะเป็นยังไง เขาจะต้องไม่เอาแล้วโลกนี้ ใจเอียงไปทางโน้น พระองค์ก็ทรงประกาศอริยสัจได้แล้ว แต่รุ่นพวกเรา ไม่มีใครเก่งอย่างนั้น ท่านทั้งหลายจะต้องไปพิจารณาเอาเอง ลองพิจารณาดูสิ **เกิดมาจากผลของบุญ หมดกิเลสบ้างไหม ยังทำชั่วอยู่ไหม เงินเยอะ หายทุกข์**

ไหม บริวารมาก หายทุกข์ไหม ยังทำชั่วอยู่ไหม ลองพิจารณาดู เราก็จะเข้าใจ ของดีทั้งหลาย ไม่พอที่จะทำให้หมดกิเลส ไม่พอที่จะทำให้หมดทุกข์ เงินทองไม่อาจที่จะยับยั้งความแก่ ความเจ็บและความตายได้

อย่างที่ฆราวาสเราแสวงหา แก่ไปเดี๋ยวจะไม่สบาย ไม่มีคนรักษา ฉะนั้น เราเก็บเงินไว้จะได้หาหมอมารักษา ดูเหมือนจะต้านทานได้แต่ความจริงเป็นอย่างนั้นบ้างไหมครับ ลองเอาข้อเท็จจริงมาเปิดเผย คนที่ร่ำรวยมากมาย มีหมอดีๆ เก่งๆ รักษา ตายไหมครับ บางทีตายไวกว่าเราอีก แล้วทำไมเราจึงคิดว่าเรามีเงินเยอะ แล้วเราจะรอด เห็นไหม.. พวกเรานี่มองไม่เห็นชัด จึงต้องหัดมองให้ทะลุปรุโปร่ง

พระพุทธองค์ได้ทรงแจกแจงโทษของกามไว้มากเหลือเกิน กามนั้นมีคุณน้อย แบบที่พวกเราเห็นนี่ คุณของร่างกาย เอามาทำประโยชน์ได้หลายอย่าง คุณของสิ่งที่มองเห็น เสียงที่ได้ยิน ก็มีหลายประการเหมือนกัน คงไม่ต้องบอกว่ามีข้อดีอะไรบ้าง แต่ข้อเสียมันมาก จึงว่า **กามมีคุณน้อย มีโทษมาก** มีข้อดีน้อย มีข้อเสียมาก เป็นของที่นำความคับแค้นมาให้เป็นอย่างมาก ถ้าใครไปติดไปข้องแล้ว เที่ยวแสวงหาเงินทองชื่อเสียง ที่ดิน แล้วก็เอามาเป็นของตัว รักษาของตัวไว้ ด้วยการรักษาของๆ ตัวนี้ ก็ต้องทะเลาะวิวาทตบตีแย่งชิงกับผู้อื่น ท้ายที่สุดไม่ได้อะไรไป นั้นไม่คุ้มเลย

พระพุทธองค์ทรงแสดงโทษของกามด้วยอุปมาหลายประการ เช่น **กามนี้เหมือนกับโครงกระดูกที่ติดเลือดมา** มีสุนัขหิวโซอยู่ข้างเขียง คนฆ่าโคเก่งๆ เขาก็ชำแหละเนื้อโคออกมาเหลือแต่กระดูกกับเลือดติดอยู่ แล้วเขาก็โยนกระดูกให้หมา หมาก็เลีย เลียเลือด ถามว่าหมาตัวนั้นมันจะหายหิวไหม หายกระหายไหม เลียตั้งนาน ไม่หายหิว แถมจะตายเสียเปล่า หมาหิวเหล่านั้น ก็คือพวกเราทั้งหลายที่เกิดมาด้วยผลบุญนั่นแหละ พวกเราเป็นหมาหิว โครงกระดูกก็คือสิ่งของในโลกทั้งหลาย สิ่งที่เราเห็น ได้ยิน ได้ดมกลิ่น ได้ลิ้มรส ได้สัมผัส เห็นมากี่อย่างแล้ว ตานี้เป็นผลของบุญนะ ได้เห็นสิ่งดีๆ นี่ เป็นผลของบุญ ได้เห็นอาจารย์เป็นบุญตามากเลยนะ แล้วเป็นยังไงบ้าง จะ

ตายแล้ว ไม่หมดกิเลส ถ้าคนมองออก เขาจะซึ้งมากเลยคราวนี้ เห็นไม่รู้จักอิ่มเลยนะ สิ่งที่เราเห็นทั้งหมดในชาตินี้ เยอะแยะมากมายที่เอามาคุยกัน ฉันได้ไปเห็นหอเอนมาแล้วนะ ไปประเทศโน้นประเทศนี้ ชาติหน้าเป็นไงครับ ลืมหมด ชาติที่แล้วท่านเห็นอะไรมาบ้าง ไม่รู้เหมือนกัน ลืมหมดแล้ว นั่นแหละตา เป็นผลของบุญนั่นแหละ ได้เท่านี้แหละ หูเป็นผลของบุญ ได้เท่านี้ กามนี้มีโทษขนาดนี้

กามนี้ยังมีอุปมาอื่นๆ อีก **อุปมาเหมือนกับชิ้นเนื้อที่นกแร้งจิกเอาไป** ชิ้นเนื้อนี้เป็นอาหารของพวกนกแร้งหรือนกตะกรุม นกแร้งหรือนกตะกรุมตัวอื่นๆ เห็นก็พากันมา มาเป็นฝูงเลย ต่างก็ต้องการชิ้นเนื้อนี้เหมือนกัน ทำอย่างไร ก็ต้องแย่งกัน ดังนั้น สมบัติในโลกนี้

พอคนอื่นๆ มาแย่ง ท่านก็ต้องปล่อย ถ้าไม่ปล่อยก็ต้องแย่งชิงกัน ต้องบาดเจ็บล้มตายกันไป มีคนตายมากมายจากการแย่งดินน้ำไฟลมกัน แล้วไม่มีใครได้อะไรไปด้วย ส่วนมากตกอบาย เพราะแย่งสิ่งเหล่านี้ นี่คือผลของบุญนะ ท่านลองคิดดู หนักขนาดไหน ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งมองทะลุเข้าไปแล้ว จะเห็นชัดว่า ผลของทานจนกระทั่งมาถึงตรงนี้ จะรู้สึกขนหัวลุกแล้ว คงจะไปต่อไม่ได้แล้วโลกนี้

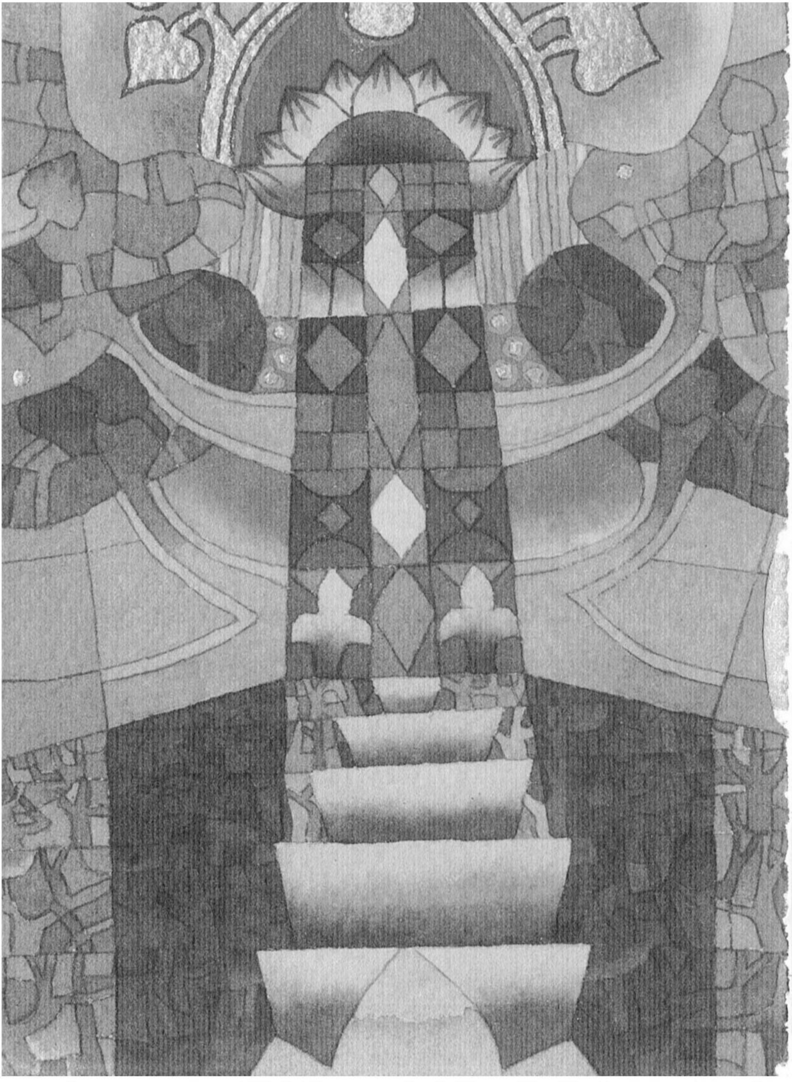
กามอุปมาเหมือนกับความฝันก็มี ความฝันนี้ คงจะเข้าใจง่าย เหมือนเวลาเรานอนหลับก็ฝันว่า ได้เห็นสระโบกขรณีที่น่ารื่นรมย์ เห็นสระน้ำ เห็นป่าที่น่ารื่นรมย์ มีโน่นมีนี่หลากหลาย ตื่นขึ้นมาแล้ว ไม่มีอะไรสักอย่าง ไม่เหลืออะไรสักอย่าง ทรัพย์สินเงินทองที่เรามีมา กรรมได้

ประมวลมาให้มีบ้าน ให้มีภรรยา ให้มีสามี ให้มีลูก คนมีลูกนี้ มีบุญเยอะ คนไม่มีบุญ มีลูกไม่ได้ หลายคนจึงต้องทำบุญเยอะ เพื่อให้มีลูก มีลูกแล้วเป็นไงครับ ลิ้นห้อยเลย นั่นแหละผลของบุญ เป็นยังไงบ้าง ลำบากลำบนเหลือเกิน จนกระทั่งผลของบุญเยอะมากหน่อย บางคนมีลูกน้องเพียบเลย ต้องดูแลเขาอย่างโน้นอย่างนี้ ลำบากมาก ยิ่งบุญเยอะ ก็ยิ่งลำบาก นั่นเป็นผลของบุญ

บุญนั้นเป็นเหตุ ผลของบุญได้รับเป็นลาภ ยศ สรรเสริญ สุข สมบัติต่างๆ มา **แต่สมบัติเหล่านั้นที่ว่าดีๆ ที่ชาวโลกต้องการ ล้วนเป็นของไม่เที่ยง ไม่แน่ไม่นอน และไม่ใช่ของใคร ให้ความสุขไม่ได้จริง เพราะทุกคนได้มาในช่วงเวลาจำกัด** เราอุตส่าห์ขวนขวายทุ่มเทมา

ทั้งชีวิต พอได้รับผลมา ผมให้เวลาคุณอยู่ในตำแหน่งนี้แค่ ๒ วันนะ อย่างนี้ท่านจะเอาไหม ทุ่มเทมาทั้งชีวิตเลยนะ เหมือนกับเราทำบุญมาตั้งนาน ให้เรามาเกิดเป็นคน บอกว่าให้คุณอยู่ ๘๐ ปี กว่าเราจะได้ขาอันนี้มา ให้คุณเดินแข็งแรงแค่ ๖๐ ปี นอกนั้นเอาคืนแล้วนะ ลองคิดดู โลกโหดร้ายขนาดนี้ แต่พวกเราทั่วไปมองไม่เห็น เพราะตายังมืดบอดอยู่ มองไม่เห็นทุกข์ ไม่รู้จักทุกข์โดยความเป็นทุกข์

เมื่อมาฟังอนุปุพพิกถา ก็จะเริ่มเข้าใจ มีแสงสว่างส่องเข้ามาได้ พระพุทธเจ้าทรงประกาศอริยสัจ ก็จะเข้าใจแล้วตอนนี้ ค่อยๆ น้อมจิตเข้าไปแล้ว เรียกว่าแสดงไปตามลำดับ แสดงเทศนาไปตามลำดับ ค่อยๆ เริ่มเข้าไปสู่สัจจะแล้ว แสดงจากเหตุมาสู่ผล ข้อเท็จจริง

ของผลที่ได้มา ล้วนไม่แน่ไม่นอน มีโทษ ต่ำทราม ทำให้จิตเศร้าหมอง

อุปมา**กามคุณทั้งหลายเหมือนของขอยืมเขามา** สิ่งต่างๆ ที่ท่านได้มา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูกเป็นต้น ล้วนเป็นของขอยืม อย่าว่าแต่นาฬิกา สายสร้อย หรือพระสมเด็จเลย ยืมเขามาทั้งนั้นแหละ เดี๋ยวเจ้าของเขาทวงคืน เขาทวงแล้ว ก็อย่าลืมให้เขาไปนะ อย่าหวงไว้ เพราะไม่ใช่ของเรา ยืมเขามาใช้ชั่วคราว อุปมาเหมือนว่าเรายืมทรัพย์สินคนอื่น ยืมเพชรนิลจินดาคนอื่นมา สวมใส่ ห้อยคอ เดินไปตามร้านตลาด คนก็บอกว่า คนนี้เจ๋ง รวยเหลือเกิน มีเพชรเม็ดเบ้อเริ่มห้อยคอ มีเหรียญสมเด็จราคาตั้งหลายล้านห้อยอยู่ ยอดเยี่ยมมาก เดินไปเดินมา เจ้าของเจอ ทวงคืน

นั่นของผม เอาคืนมา เราก็อย่าไปว่าเขา **ต้องคืนเขาไปแต่โดยดี**

ท่านทั้งหลายตอนนี้ก็มีทรัพย์สินเงินทองหลายประการ จนเขาชมว่า คุณเจ๋งนะ ร่ำรวยคุณดีนะ มีลูกตั้งหลายคน ลูกจบปริญญาตั้งหลายคน เขาชม ก็รับๆ มา ยิ้มแห้งๆ ไป เดี๋ยวสักหน่อยเจ้าของทวงคืนหมด มันเป็นอย่างนี้ อันนี้โทษแห่งกาม

ถ้าท่านต้องการทราบรายละเอียดของแต่ละเรื่องมากกว่านี้ ก็หาอ่านตามที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ ผมพูดย่อๆ เชื่อมโยงให้ฟัง จะได้รู้ว่า เวลาฟังธรรมเทศนา ต้องฟังให้ครบ จึงจะได้ความเข้าใจ

๒.๕ เนกขัมมานิสังสกถา

พอฟังถึงจุดนี้แล้ว พระพุทธองค์ทรงประกาศอานิสงส์ในเนกขัมมะ ความคิดจะออกจากโลก นี้ดีมาก ถูกต้องมาก มันดีอย่างไร **ได้สมบัติของโลกเหมือนเดิมด้วย และไม่ทุกข์ไปกับโลกด้วย แถมได้ไปนิพพานด้วย** ถ้าคนไม่คิดจะออกจากโลก ได้สมบัติมาจากโลกก็จริง แต่ทุกข์กับมัน เหนื่อยกับมัน ออกไม่ได้ด้วย วนเวียนด้วย ดีไม่ดีตกอบายอีก ถ้าคิดจะออกจากโลก ของที่เราเคยทำมา ผลจากทานและศีล ก็ได้ตามปกติ ได้ความสุขจากโลกด้วย ไม่เป็นทุกข์ไปกับมันด้วย เพราะคิดจะออก คิดจะทิ้งมันอยู่แล้ว มีก็ใช้มันไป ใช้แล้วก็ทิ้งไป ถึงเวลาก็ทิ้งไป ไม่มีก็ไม่เป็นไร คิดออกจากโลกนี้ดี มีอานิสงส์มากเหลือเกิน เริ่มตั้งแต่ไม่ทุกข์

เมื่อมีมันหรือเมื่อไม่มีมัน เอามันมาใช้ประโยชน์ เป็นเครื่องอำนวยความสะดวก

ขา ๒ ข้างนี้ ตอนนี้ติดอยู่ที่ตัว เราก็คิดจะออกจากมัน ฉันไม่อยู่กับแกแน่ **ถึงเวลาต้องทิ้งกัน** ได้มาจากเหตุที่ดีก็จริง คิดจะออกจากมัน ตอนนี้เอามาใช้ประโยชน์ก่อน เอามาเดินจงกรม นั่งสมาธิ มาฝึกสติสัมปชัญญะ พอถึงเวลา มันพังก็โยนทิ้ง คิดจะออกอยู่แล้วนี่ สบายเลย

เงินก็ไม่ใช่ของเรา เอามันมาเป็นของใช้ มันไม่ใช่ของเรา พอถึงเวลาก็ทิ้งไป สามีก็เอามาใช้ทำโน่นทำนี่ ขับรถพาไปไหนต่อไหน ชี้ไม้ชี้มือสั่งไป พอถึงเวลาก็ทิ้งไป ไปไหนล่ะ **ไปนิพพาน** เนกขัมมะนี่ดีอย่างนี้ เริ่มตั้งแต่ไม่เป็นทุกข์ไปกับโลก แล้วก็สามารถได้ความสุข

ชั้นอื่นๆ ตั้งแต่ความสุขที่เกิดจากสมาธิชั้นต่างๆ ความสุขที่เกิดจากการมีคุณธรรมอื่นๆ จนกระทั่งความสุขจากนิพพาน ได้ความสุขทุกอย่าง ตั้งแต่ความสุขแบบโลกๆ ก็ได้ แถมไม่ทุกข์ไปกับโลกด้วย ได้ความสุขจากสมาธิระดับต่างๆ จิตคุณภาพดีระดับต่างๆ จนกระทั่งสุขจากนิพพาน ได้ทุกอย่างที่ต้องการ เนกขัมมะ.. คิดจะออกจากโลก คิดจะไปนิพพาน แหม.. มันดีทุกอย่างเลย ดีมาก

บางคนพอคิดจะไปนิพพาน กลัวจะกินข้าวไม่อร่อย ไม่ต้องกลัวอย่างนั้นหรอก ยังกินข้าวอร่อยเหมือนเดิมเลย แต่เวลาไม่อร่อย จะไม่ทุกข์ มันดีอย่างนี้ ยังได้เงินเหมือนเดิมเลย ทำมาหากินได้เหมือนเดิม ยังมีคู่ มีสามีภรรยาได้เหมือนเดิม ถ้าคู่สามีหรือภรรยาจะจากไป

เราก็สบาย เพราะเราจะไปทางนิพพานแล้ว ตอนดีๆ อยู่ก็มีความสุข ตอนพังแล้ว ก็ทิ้งไปได้ ไม่ต้องไปคว้า **ไม่ต้องไปกอดไว้** เพราะมันพังแล้วนี่ จะทำไงได้ ถ้าคนไม่คิดจะออก จะลำบากมาก

ที่บรรยายมานี้ พูดให้ฟังเกี่ยวกับกระบวนการแห่งเหตุปัจจัย ตามหลักการที่พระพุทธองค์ทรงแสดงมาแก่พวกเราชาวคฤหัสถ์ ท่านฟังอย่างนี้แล้ว ก็ไปขยายความเพิ่มเติมเอาได้ แต่ให้ทราบลักษณะการแสดงอย่างที่ผมบรรยายให้ฟัง คือมองให้ทะลุข้อธรรม ตั้งแต่ข้อแรกจนข้อสุดท้าย ให้เห็นว่าเชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างไร ถ้ามองเป็นอย่างนี้แล้ว ก็จะได้ปัญญาสัมมาทิฏฐิ ได้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

ผมพูดให้ฟัง อนุปุพพิกถาย่อๆ ท่านทั้งหลายจะได้ทราบว่าธรรมะบทนี้สำคัญมาก พระพุทธเจ้าแสดงแก่ฆราวาส และมีผู้บรรลุเป็นอันมาก ท่านทั้งหลายฟังไว้เป็นเบื้องต้น แล้วก็ศึกษารายละเอียดต่อไป สมควรแก่เวลาแล้วนะครับ อนุโมทนาทุกท่านครับ.

รายชื่อผู้ร่วมบริจาค

ที่	ชื่อ - นามสกุล	จำนวนเงิน
๑	คุณวิมลวรรณ ศฤงคารินทร์	๔,๐๐๐
๒	คุณฤดี ชารีรัตน์	๑,๕๐๐
๓	คุณ ปวัณรัตน์	๔,๐๐๐
๔	คุณเจตพล สันทัดการ	๑,๐๐๐
๕	คุณมันทนา	๕๐๐
๖	คุณศุภจิต	๓,๐๐๐
๗	นายมนตรา พัฒนศรี และครอบครัว	๒,๐๐๐
๘	คุณสุธาทิพย์	๑,๐๐๐
๙	คุณบุญส่ง ทิพย์มณีมงคล	๑,๐๐๐
๑๐	คุณมนัสนันท์ รัญตะเสวี	๕๐๐
๑๑	คุณ ประกิจ แก้วมรกฎ	๑,๐๐๐
๑๒	คุณศศินาฏ แสงแก้ว	๓,๐๐๐
๑๓	คุณ จาฎุพัจน์ จันทร์ศรี	๑,๐๐๐
๑๔	คุณชัญญาภัค พงศ์ชยกร	๑,๐๐๐
๑๕	ไม่ออกนาม	๑๐๐
๑๖	คุณนันทลี จารุรัตน์	๑๐,๐๐๐

๑๗	คุณอุ๋ย	๓,๐๐๐
๑๘	คุณอัจฉรา อังคีรสนันท์	๑๒,๐๐๐
๑๙	ผู้ฟังธรรมบ้านจิตสบาย	
	๒๕ มกราคม ๒๕๕๘	๕,๘๕๐
๒๐	คุณพิชชาภรณ์ ธีระพงศ์	๕๐๐
๒๑	คุณอิสตรี หาญบุญทรง	๑๐๐
๒๒	คุณมยุรี	๒,๐๐๐
๒๓	คุณสุภาวดี อารีกุล	๕๐๐
๒๔	คุณหมิง	๒,๐๐๐
๒๕	ไม่ออกนาม	๑,๐๐๐
๒๖	คุณสุริยาวดี คุณสุชาดา เดชส่งจรัส	๒,๒๐๐
๒๗	คุณสุรเดช ทญ.สุชาดา พญ.ชญาดา วัฒนบุรานนท์	
	คุณประสิทธิ์ เอื้อนันทกุล	๑,๑๐๐
๒๘	ดร.วนิดา พุ่มไพศาล	๕๐๐
๒๙	คุณคำนวณ วราศิลป์	๒๐๐
๓๐	คุณทรงศักดิ์ มะลิทอง	๕๐๐
๓๑	คุณพิชัย รักตะสิงห์	๓๕๐
๓๒	คุณสุวรรณา จินดาถาวรกิจ	๑,๐๐๐

๓๓	คุณสุรินทร เกตุแก้ว	๕๐๐
๓๔	คุณรสสุคนธ์ ชมชื่น	๔๕๐
๓๕	ไม่ออกนาม	๑,๕๐๐
๓๖	ผู้ฟังธรรม บ้านจิตสบาย ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑,๕๗๐
๓๗	คุณสมสกุล คุณศิริลักษณ์ พัฒนะเอนก และครอบครัว	๕,๐๐๐
๓๘	ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์	๑,๐๐๐
๓๙	ผู้เข้าปฏิบัติ ยุวพุทธฯ ๒๐ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๑,๖๓๕
๔๐	คุณอัจฉรา อังคีรสนันท์	๕๐๐
๔๑	คุณวันชื่น คุณจินตนา ธรรมไพโรจน์	๕๐๐
๔๒	คุณทัศนีย์ อภิชัยยุคคล	๓๐๐
๔๓	ครอบครัวเกตุทัต	๑๐,๐๐๐
๔๔	คุณณัฐหทัย วะระทรัพย์ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔๕	คุณพรทิพย์ สุริยสัตย์	๒,๐๐๐
๔๖	ทพ.ไพฑูรย์ จินดาโรจนกุล	๒๐,๐๐๐
๔๗	จากฐณิชาณ์รีสอร์ท ๘ มี.ค. ๕๘	๔,๔๗๖

๔๘	คุณสุวิมล อัศวไชยชาญ	๑,๐๐๐
๔๙	ท.ญ.สารชา เชื้อสำราญ	๑,๐๐๐
๕๐	คุณภัสสร สิงคาลวณิชและหลานๆ	๕,๓๐๐
๕๑	ผู้ฟังธรรม บ้านจิตสบาย ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘	๓,๐๕๐
๕๒	ไม่ออกนาม	๑๐๐
๕๓	ผู้ฟังธรรม มูลนิธิมายาโคตมี ๒๙ มี.ค. ๕๘	๘,๖๐๐
๕๔	ผู้ฟังธรรม ริมลิฟวิ่ง จ.นครราชสีมา ๓๐ มี.ค. ๕๘	๗,๑๕๘
๕๕	แพทย์หญิงอรวรรณ ศิลปกิจ	๓,๐๐๐
๕๖	นางสุธิดา ธัญญาประสาท	๑๐๐
๕๗	นามาลี เมืองแสงธรรม	๒๐๐
๕๘	นายนรินทร์ คุมพล	๓๐๐
๕๙	ผู้ฟังธรรม บ้านจิตสบาย ๕ เมษายน ๒๕๕๘	๒,๙๕๐
๖๐	คุณชินวัฒน์ คุณธนิดา บุลสุล และครอบครัว	๒,๐๐๐
๖๑	คุณปิ่นพระพาฬ ชาญราชกิจ	๒,๐๐๐

๖๒	จากฐณิชาณ์รีสอร์ท ๒๖ เม.ย. ๕๘	๓๕๐
๖๓	ไม่ออกนาม	๑,๐๐๐
๖๔	อาจารย์นิศารัตน์ ลาวัณยากุลและคณะ	๒,๐๐๐
๖๕	คุณสุรีย์ อัตน์ญานติรัตน์	๓,๐๐๐
๖๖	ผู้เข้าปฏิบัติ อาศรมมาตา ๑ - ๕ พ.ค. ๒๕๕๘	๑๒,๕๐๐
๖๗	คุณนพวรรณ มนัสวิมล	๕๐๐
๖๘	คุณสุภาพ ทิพยทัศน์	๓,๐๐๐
๖๙	คุณภานวิณี สุริยสัตย์	๒,๐๐๐
๗๐	คุณสมบูรณ์ คุณศศิธร คุณปริญญ์ คุณปราชญ์ ศรีบุศกรณ์	๑๐,๐๐๐
๗๑	คุณรัสวินทร์ พีระธำรงสิทธิ์	๑,๐๐๐
๗๒	คุณธนิดา บุลสุข	๒,๐๐๐
๗๓	คุณสริตา ศิลปไชย	๑,๐๐๐
๗๔	คุณพัชรี เกษชุมพล	๒,๐๐๐
๗๕	คุณอนุ เกษชุมพล	๑,๐๐๐
๗๖	คุณสุรชัย ศรีนาค	๒๒๐
๗๗	คุณวสิษฐ อรรถวิริยะ	๖๔๐

๗๘	คุณสุวิช คุณรสสุคนธ์ ชมชื่น	๕๐๐
๗๙	จากฐณิชาณ์รีสอร์ท ๑๗ พ.ค. ๕๘	๒,๒๔๖
๘๐	ผู้ฟังธรรม ฐณิชาณ์รีสอร์ท ๑๗ พ.ค. ๕๘	๒,๐๐๐
๘๑	คุณนฤมล มีลาภ	๑,๐๐๐
๘๒	พ.ญ.สิริพร เนาวรัตโนภาส	๕,๐๐๐
๘๓	ผู้ฟังธรรม มูลนิธิมายาโคตมี	
	๒๘ มี.ค. ๕๘	๓,๓๔๐
๘๔	คุณบุญลือ คุณประภา เลิศกิติยศ	๕๐๐
๘๕	คุณชมพู	๑,๐๐๐
๘๖	ผู้เข้าปฏิบัติ ก้าวย่างสู่ทางธรรม	
	๒๕ - ๒๘ พ.ค. ๕๘	๑๒,๕๐๐
๘๗	ผู้เข้าปฏิบัติ ยุวพุทธฯ	
	๒ - ๖ มิถุนายน ๕๘	๒๙,๐๐๐
๘๘	พ.ญ.เรวดี กนกวุฒิ	๑,๐๐๐
๘๙	จากฐณิชาณ์รีสอร์ท ๗ มิ.ย. ๕๘	๑,๕๐๐
๙๐	คุณอัจฉรา อังคีรสนันท์	๓๐๐
๙๑	พ.ญ.มาคุ้มครอง โปษยะจินดา	๕,๐๐๐
๙๒	คุณศรีอุไร วาสนะสมสิทธิ์	๑,๐๐๐

๙๓	คุณศาสวัต ศิลปไชย	๑,๕๐๐
๙๔	ไม่ออกนาม	๓๐๐
๙๕	คุณกรองแก้ว จิระกาล	๑,๐๐๐
๙๖	คุณอัจฉริยา เกตุทัต	๑,๐๐๐
๙๗	ผู้ฟังธรรม บ้านจิตสบาย	
	๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๘	๔,๑๓๐
๙๘	คุณแหม่ม	๑,๐๐๐
๙๙	ผู้ฟังธรรม มูลนิธิมายาโคตมี	
	๒๓ พ.ค. ๕๘	๕,๓๒๐
๑๐๐	คุณสว่าง ฟองศรีสิน	๑๐,๐๐๐
๑๐๑	ผู้ฟังธรรม บมจ.มหพันธ์ฯ ๓๐ มิ.ย. ๕๘	๑,๑๐๐
๑๐๒	ทพ.ไพฑูรย์ จินดาโรจนกุล	๒๐,๐๐๐
๑๐๓	คุณชมพู	๒,๐๐๐
๑๐๔	ไม่ออกนาม	๑,๕๐๐
๑๐๕	ผู้เข้าปฏิบัติ วังรีรีสอร์ท ๖ - ๘ ก.ค. ๕๘	๖,๕๐๐
๑๐๖	คุณรัชนีวรรณ อุทัยศรี	๓,๐๐๐
๑๐๗	คุณธนิดา บุลสุข	๒,๐๐๐

๑๐๘	ผู้เข้าปฏิบัติ ฐณิชาณ์รีสอร์ท	
	๒๑ - ๒๓ ก.ค. ๕๘	๑๐,๕๐๐
๑๐๙	คุณสมใจ คุณสุกันยา ทิพย์ชัยเชษฐา	๕,๐๐๐
๑๑๐	รศ.ดร.วิไล เทียนรุ่งโรจน์ หนุนภักดี	๑,๐๐๐
๑๑๑	ผู้ฟังธรรม มูลนิธิมายาโคตมี	
	๒๕ ก.ค. ๕๘	๒,๒๗๐
๑๑๒	ผู้ฟังธรรม บ้านจิตสบาย	
	๒๖ ก.ค. ๒๕๕๘	๒,๒๘๐

ผู้ที่สนใจหนังสือและคำบรรยายของอาจารย์สุภีร์ ทุมทอง สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน www.ajsupee.com และ สามารถติดต่อได้ ดังนี้

(๑) ขอรับได้ฟรี ผ่านระบบขอรับหนังสือออนไลน์จากเว็บไซต์ ajsupee.com ขอรับหนังสือได้ครั้งละ ๕ เล่ม และ mp3 ครั้งละ ๘ แผ่น โดยการเลือกหนังสือ หรือ ซีดี ที่ต้องการ ผ่านระบบขอรับหนังสือออนไลน์ ยืนยัน และ กรอกชื่อที่อยู่ผู้รับ ในระบบสามารถตรวจสอบสถานะการส่งได้

(๒) ขอรับได้ฟรีทางไปรษณีย์ ขอรับหนังสือได้ครั้งละ ๕ เล่ม และ mp3 ครั้งละ ๘ แผ่น ส่งชื่อ ที่อยู่ของผู้รับ, ชื่อหนังสือ, mp3, DVD ที่ต้องการไปที่ suriyan2t@gmail.com หรือทาง Line ID : ajsupee.com ติดต่อสอบถามรายละเอียด คุณสุริยัน โทร. ๐๘๐-๕๕๓ ๕๕๕๓ ครับ

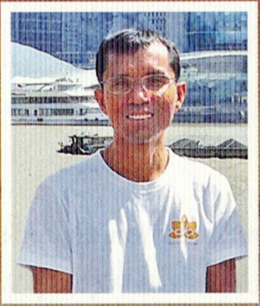
(๓) ติดต่อขอรับที่ชมรมจริยธรรม ตึกประสาทวิทยา ชั้น 3 โรงพยาบาลศรีธัญญา อ.เมือง จ.นนทบุรี

โทร .๐๒-๙๖๘-๙๙๕๔ ติดต่อคุณสุคนธ์

(๔) ติดต่อขอรายละเอียดได้จาก

ชมรมกัลยาณธรรม

http//:www.kanlayanatam.com

ประวัติ
อาจารย์สุภีร์ ทุมทอง

วันเดือนปีเกิด

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๕

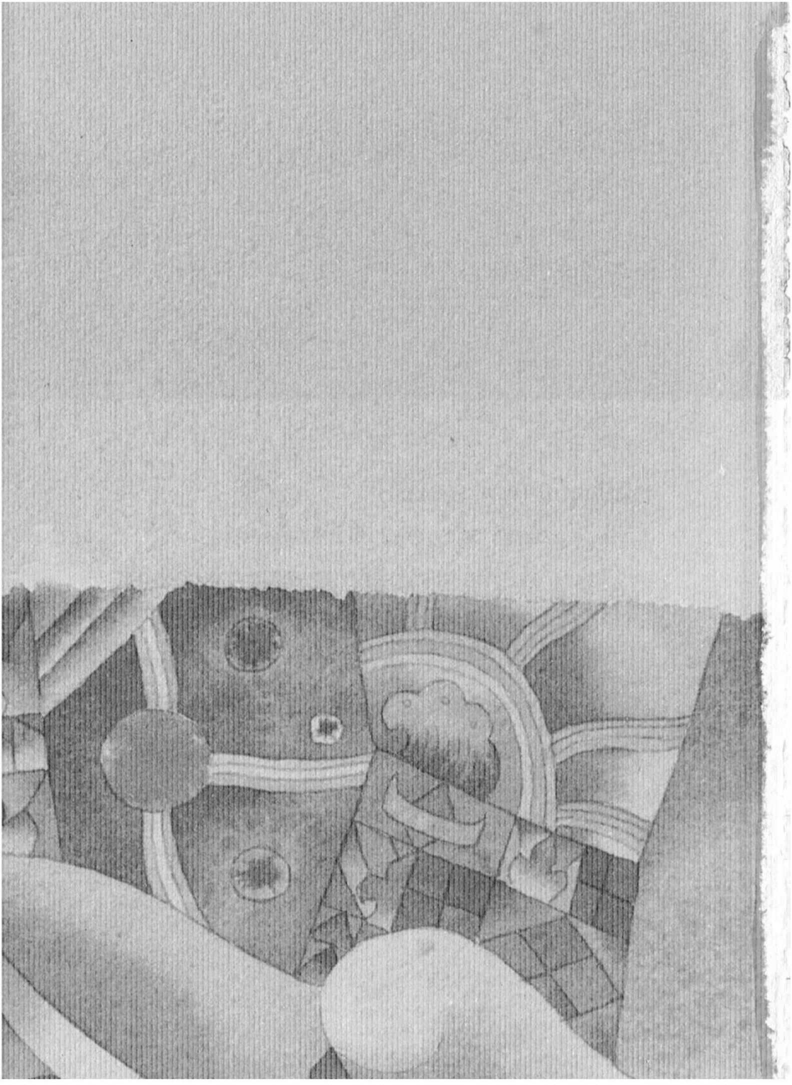
บ้านหนองฮะ ต.หนองฮะ อ.สำโรงทาบ จ.สุรินทร์

การศึกษา

- เปรียญธรรม ๔ ประโยค
- ประกาศนียบัตรบาลีใหญ่ วัดท่ามะโอ จ.ลำปาง
- ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

งานปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๘)

- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิทยาลัยสงฆ์ มจร. วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส จ.นครปฐม
- วิปัสสนาจารย์ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยฯ
- อาจารย์สอนวิชาพระอภิธรรมปิฎก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส จ.นครปฐม
- บรรยายธรรมะตามสถานที่ต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด
- เผยแผ่ธรรมะทางเว็บไซต์ www.ajsupee.com

อนุปุพพิกถา

เป็นธรรมเทศนาเอาไว้สำหรับปรับจิต
เพื่อให้คนมีสัมมาทิฏฐิระดับหนึ่ง
เพื่อจะปล่อยวางโลก
และเอียงไปนิพพาน
เพื่อจะได้เห็นอริยสัจ

ISBN: 978-616-403-001-5
9 786164 030015

อนุปุพพิกถา
สุภีร์ ทุมทอง